...ОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

...УРЯАД ҮНЭН

...Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...116 (12020) | 1969 оной майн 21, среда | Сэн 2 мүнгэн

Совет-корейн хамтын коммюнике

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнын майн 14-һөө 19 хүрэтэр КНДР-тэ айлшалһан тухай совет-корейн хамтын коммюнике тунхаглагдаа. Н. В. Подгорный КНДР-эй Арадай Верховно суглаанай Президиумэй Түрүүлэгшэ Цой Ен Генэй уряалаар КНДР ошоһон байгаа.

Энэ айлшалалгын үедэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнын, ТПК-гай ЦК-гай Генеральна секретарь, КНДР-эй Министрнүүдэй Кабинедэй Түрүүлэгшэ нүхэр Ким Ир Сенэй хоорондо хани, нүхэд ёһоной хөөрэлдөөнүүд болоо.

Эдэ хөөрэлдөөнүүдэйнгээ үедэ совет, корей арадуудай хоорондын хани барисаата, хани холбоото харилсаае саашадань хүгжөөхэ тухай, мүн хоёр талын һонирходог уласхоорондын асуудалнуудаар һанал бодолоо зүбшэн хэлсэһэн байна гэжэ коммюнике дотор хэлэгдэнэ.

СССР, КНДР-эй хоорондын хани барисаае, харилсаа холбооё бүхы аргаар хүгжөөхэдэ, социализм, коммунизм тээшэ хоёр ороной арадуудай дабшалгые түргэдхэхэ хэрэгтэ бодото туһа нэмэри болохо байха. Хоёр ороной хоорондын хани ёһоной харилсаан һүүлэй жэлнүүдтэ нилээд бэхижэһэн, саашадаа хүгжэһэн байна гээд коммюнике дотор заагдана. Бүхэдэлхэйн амгалан байдалай аша туһые, национальна сүлөөрэлгын, бэеэ дааһан байдалай, демократи болон социализмын аша туһые хамгаалхын түлөө тэмсэлээ, тэрэ тоодо американска империализмда эсэргүү тэмсэлээ, саашадань шангадхаха шухала байна гээд хоёр тала тоолоно гэжэ коммюнике дотор онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Урда Корейе американ империалистнуудай эзэмдэжэ байһыень хоёр тала эрид буруушаана. Корейе амгалан ёһоор нэгэдүүлхэ асуудалаар, американска империалис эзэрхэг түримхэй сэрэгүүдые Урда Корейһээ гаргуулха тухай, «Корейе нэгэдхэлгын, һэргээлгын талаар ООН-ой комисси» гэдэгые тараан болюулха тухай, аха дүү корей арадай үнэн зүб эрилтэнүүд тушаа КНДР-эй баримталдаг хараа бодолые бүрин дэмжэдэг байһанаа совет тала элирхэйлэн мэдүүлбэ.

Эхэ оронойнгоо сүлөөтэ, бэеэ дааһан байдалай түлөө үнэн зүб тэмсэл ябуулжа байгаа баатар габьяата вьетнам арадтай һанал бодолоо нэгэдэн талархадаг байһанаа хоёр тала дахинаа элирхэйлэн мэдүүлбэ. Вьетнам тушаа Париждахи хэлсээнүүдэй үедэ ДРВ-гэй, Урда Вьетнамай НФО-гой баримталдаг хараа бодолые хоёр тала дэмжэнэ. Лаосой ба Камбоджын арадуудай үнэн зүб тэмсэлые мүн лэ эдэбхитэйгээр дэмжэнэбди гэжэ коммюнике дотор тэмдэглэгдэнэ.

Американска империализмда, дотоодынгоо хархис этэгээдүүдтэ эсэргүү, мүн американ-япон «аюулгүйн договор» гэдэгые болюулхын түлөө, Японой газар дээрэ байгаад, энэ райондохи бусад гүрэнүүдэй арадуудта харша, эзэрхэг түримхэй зорилгоор хэрэглэгдэдэг США-гай сэрэгэй баазануудые усадхахын түлөө япон арадай тэмсэлые хоёр тала дэмжэнэ, дайшалхы ёһоор һаналаа нэгэдэн талархажа байһанаа элирхэйлэн мэдүүлнэ.

СССР, КНДР хадаа Израилиин эзэрхэг түримхэйшүүлэй ябуулгые буруушаана, империализмда, колониализмда, расизмда эсэргүү Африкын арадуудай тэмсэлые, тэрэшэлэн империализмын хорото аашануудта, диктаторнуудай зонхилолгодо эсэргүүсэгшэ Латиин Америкын арадуудай тэмсэлые дэмжэнэ.

Социалис оронуудта, эб найрамдал хүсэдэг бусад гүрэнүүдтэ эсэргүү, мүн национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ эсэргүү шэглүүлэгдэһэн НАТО, СЕНТО, СЕАТО, АНЗЮС ба бусад эзэрхэг түримхэй бүлэглэлнүүдые хоёр тала эрид буруушаана. Европын мүнөөнэй хилэнүүдые хубилгаха эрилтэ табидаг Баруун Германиин милитаристнуудай хорото ябуулганууд Европодохи амгалан байдалда аюул тохёолдуулна гэжэ хоёр тала тоолоно. Баруун Германиин милитаристнуудай хорото балмад ябуулгые буруушаагша ГДР-эй үнэн зүб хараа бодолые хоёр талынхид сэхэ шууд дэмжэнэ.

Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Будапештдэ баталан абаһан, Европын бүхы оронуудта хандаһан хандалгые дэмжэдэг тухайдаа Корейн тала мэдүүлбэ.

Буу зэбсэгүүдые бүгэдэ ниитээрээ хуряахын түлөө, ядерна зэбсэг огтолон хорихо, эсэслэн үгы хэхын түлөө тэмсэхэ шухала гэжэ хоёр тала тоолоно. Социалис орон бүхэнэй, бүхы социалис оронуудай өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалые хамаг аргаар бэхижүүлхэ, марксизм-ленинизм ба пролетарска интернационализмые үндэһэ болгодог социалис оронуудай һэримжые дээшэлүүлхэ, нэгэдэл ба эмхидэлые бэхижүүлхэ, тэрэшэлэн империализмда эсэргүү тэмсэлээ саг үргэлжэ шангадхаха шухала гэжэ хоёр тала онсолон тэмдэглэбэ. Социалис оронуудай нэгэдэлые, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй эмхидэлые бэхижүүлхын тула аха дүү партинуудай, аха дүү оронуудай хоорондын хани харилсаанай ёһо гуримуудые сахиха шухала, энэнэй гол удхань: адли тэгшэ эрхэ, бэеэ дааһан байдал, харилсан хүндэлэлсэлгэ, дотоодынгоо хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй ябадал, эб эетэ харилсаа холбоон болохо гэжэ хоёр тала тоолоно гээд коммюнике дотор онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Н. В. Подгорный Советскэ Союзда Цой Ен Генэй айлшалхые СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө уриба. Энэ уряал баяр баясхалантайгаар зүбшөөн абтаа.

Нүхэр Н. В. Подгорнын КНДР-тэ айлшалалгын үрэ дүнгүүдээр ехэтэ хананхай байһанаа хоёр тала элирхэйлэн мэдүүлбэ. Энэ айлшалалга Советскэ Союзай, КНДР-эй арадуудай хоорондохи харилсаае, марксизм-ленинизмын ба пролетарска интернационализмын гол ёһонуудые үндэһэ болгодог заншалта хани барисаае улам бэхижүүлхэ хэрэгтэ шэнэ хубита болохо гээд тоолоно гэжэ коммюнике дотор заагдана.

...ЛИТИЧЕСКЭ ...ТАЦИ

...ческэ агитаци гээшэ туйлай ехэ удха шанартай ажал ...олоно. Бүхы дэлхэй дээрэ, Эхэ орон дотор, мүн рес... ...оо боложо байһан али бүхы үйлэ хэрэгүүд тухай, по... ...ажахын болон соёл культурын али олон асуудалнууд ...дэб янзын шухала асуудалнуудаар парти болон прави... ...гаргаһан тогтоолнууд тухай, КПСС-эй гадаадын бо... ...дын политика тухай олониитэ ажалшадта үдэр бүхэндэ ...өөр ойлгуулжа байха, дайн сэрэгтэ эсэргүүсэн, эб най... ...ахэ тэниглэн байдал хамгаалха тухай, арад зоной ажа... ...йжаруулхын тула ямар хэмжээ ябуулгануудай бэе... ...э байһан тухай ажалшадта дэлгэрэнгыгээр, тодо һо... ...об байса хөөрэжэ үгэхэ, лекци уншаха, элидхэл хэхэ, ...өөһөө хөөрэлдэхэ, ойлгуулламжын хүдэлмэри саг үр... ...лха — эдэ бүхы ажал ябуулга хадаа политическэ ...жэ нэрлэгдэнэ бшуу.

...хадаа политическэ талаараа айхабтар ехэ удха шанар... ...эри байһаниинь элитэ. Һүүлэй үедэ үзэл сурталай ...лмэри республикын партийна организацинуудта ни... ...араа. Элдэб олон асуудалнуудаар олониитэ ажалша... ...лекцинүүд уншагдана, элидхэлнүүд хэгдэнэ, хөөрэл... болоно. Политинформаторнууд болон агитаторнууд зо... ...бага бэшэ хүдэлмэри ябуулна. Мүнөө үеын эрхэ ...оронойнгоо политическэ, экономическа, культурна ...тухай, уласхоорондын байдал тухай хүн зондо саг ...үргэнөөр мэдээсхэ гээшэ политическэ ехэ удхатай, ...ди зоной дунда хэзээ бүхэндэ ябуулжа байха шухала ...С-эй XXIII съездын зааһаниинь мэдээжэ. Промышлен... ...иятнуудта, колхоз болон совхозуудта, эмхи зургаа... ...ургуулинууд болон вузуудта партийна организацинууд ...ын хүдэлмэри, политическэ агитаци хэнэ, ажалшад... ...политикые тайлбарилжа үгэнэ.

...араха, эб найрамдал аршалха, уласхоорондын комму... ...өө хүгжөөхэ, коммунис партинуудай нэгэдэл болон ...алые бэхижүүлхэ, үргэн ниитэ ажалшадайнгаа бай... ...улам бүри һайжаруулха, баяжуулха, манай орон ...унизм байгуулха гэхэ мэтээр айхабтар олон янзын ...га үргэн дэлисэтэйгээр, амжалтатайгаар Советскэ ...Коммунис партиин бэелүүлжэ байһыень совет хү... ...оно, мэдэнэ, мэдэрнэ. Тиигэбэшье энээгээр һанаагаа ...айхын аргагүй. Яахадааб гэхэдэ, совет хүнүүдэй оюун ...ухаан зүрхэнэйнь эрилтэнүүд үдэрһөө үдэртэ урга... ...Тиихэдэ мүнөө үеын ажабайдалда үдэр бүхэндэ тон ...танууд боложо, урдань үзэгдөө дуулдаагүй үйлэ хэ... ...гдэжэ байдаг болонхой. Эдээн тухайда ажалшадта ...гээр хөөрэжэ үгэхэ, ушар удхыень ухамайлан ойл... ...ала. Теэд баһа манайда эрдэм һургууляар бага, по... ...бэлэдхэлээр һула, ушар ёһо хүсэд ойлгохогүй хүнүүд ...ха юм. Тиимэ хадань, олониитэ зоной дунда полити... ...эсэл үргэнөөр эмхидхэхэ, гүнзэгыгөөр дэлгэрүүлхэ ...шухала хэрэг болоно.

...хүдэлмэри һайнаар эмхидхэхэ арга боломжонууд пар... ...изаци бүхэндэ бии. Түбхын түрүүндэ политическэ ...ябуулхаар дүй дүршэлтэй пропагандист, лектор болон ...политинформатор болон агитаторнууд промышлен... ...тинуудташье, колхоз, совхозуудташье олон. Пар... ...тэд, багшанар, медицинын хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ...жэлтэд колхоз, совхозуудта ойлгууламжын хүдэл... ...бүхэндэ шахуу ябуулжа байдаг. Лекци, элидхэл бо... ...өөнүүдһээ гадна, ямар онол арганууд эндэ хэрэглэг... ...э, асуудал болон харюугай үдэшэ, харуулан ойл... ...аци, ханын газетэ, нютагай радио — энэ хадаа поли... ...ациин нүлөө ехэтэй зэбсэгүүд мүн.

...олониитэ зоной дунда политическэ агитаци үргэнөөр ...э, боложо байһан ушар үйлэнүүд, бэелүүлэгдэжэ бай... ...ябуулганууд, бүтээгдэжэ байһан хэрэгүүд тухайда ...ойлгосотойгоор мэдээсэхэ ябадалда бага бэшэ дутуу ...тохёолдоно. Энэ шухала хүдэлмэри мүнөө үеын үн... ...эрилтэдэ хүсэд харюусана гэхын аргагүй. «Областной ...изацида партийна мэдээсэлэй ямар байһан тухай, тэ... ...аруулха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй обкомой бю... ...олые партиин олохон райкомууд хангалтагүйгөөр ...Хориин, Түнхэнэй, Хяагтын болон бусад зарим ...партийна организацинуудта энэ хүдэлмэри хангал... ...Колхоз болон совхозуудта, нютагай партийна, со... ...ажахын организацинуудта боложо байһан үйлэ хэрэ... ...райкомууд гүнзэгыгөөр шэнжэлэн үзээгүй, полити... ...элдэ анхарал хандуулнагүй.

...эй зарим райкомууд, парткомууд болон эхин пар... ...изацинууд колхоз, совхозуудта, промышленна пред... ...дта, эмхи зургаануудта боложо байһан хэрэг үйлэнүү... ...һайн мэдэнэгүй, тэндэхи жиирэй хүнүүдээр холбоо ...атай. Энэ хадаа ехэ алдуутай ябадал болоно. Жии... ...ээй, олониитэ ажалшадтай үргэн, гүнзэгы, бата бэхи ...саагүй байбал, политическэ мэдээсэл, политическэ ...э ехэтэйгээр эмхидхэхэнь бэрхэ бшуу.

...хүн зоной дунда политическэ агитаци эрид һайжа... ...ммунис партиингаа политикые гүнзэгыгөөр тайлба... ...сурталай, ойлгууламжын хүдэлмэри үдэр бүхэндэ ...ээр ябуулха тушаа эрилтэ тон хурсаар табигдажа ...итическэ агитациин нүлөөн доро хүн бүхэнэй байхаар ...ын хүдэлмэри ябуулха шухала.

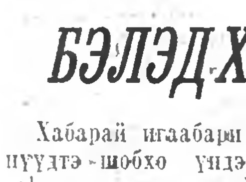

В.И. ЛЕНИНЭЙ ОЙДО — ГАБШАГАЙ АЖАЛ!

100

САГ СООНЬ

ХОРИ. Үдын совхозой Доодо-Голой хоёрдохи отделениин (эрхилэгшэнь Д. Б. Цырендоржиев) механизаторнууд энэ жэлэй хабарай тарилгые агротехническэ эрхим болзор соо, түргөөр хэжэ дүүргэхэ гэжэ нилээд эрмэлзэлгэтэйгээр хүдэлжэ байна. Юһэн хоногой туршада 612 гектарта шэниисэ таряа. Түсэбынь 600 гектар байгаа. Иигэжэ совхоз дотороо шэниисэ тарилгые бултанһаа урид дүүргэбэ. Энэ отделениин полинууд дээрэ хүдэлдэг тракторай агрегадууд соонһоо аха дүүнэр Гайнутдиновтанай жолоододог агрегат һайнаар хүдэлжэ, отделени соогоо эрхимлэнэ. Тус агрегадай сеялкэшэд нүхэд Ахтямов, Андреев, Фахурдинов гэгшэд габшагай бэрхээр, нарин нягтаар хүдэлжэ ябадаг.

Отделениин механизаторнууд мүнөө орой таригдадаг ургамалнуудые тарижа эхилбэ.

Г. ДОНДОКОВ.

һАЙН БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР...

Хабарай игаабари дулаан үдэрнүүдтэ шобхо үндэр хадануудай саһан, ошхоли мүльһэниинь хайлажа, гол горход хөөһэтэн урдажа эхилбэ. Эгээл энэ үедэ «Коммунизм» колхозой луговодууд нуга сабшалангаа туха сүлөөгүй ундалуулжа байнхай.

Энэ ажахы бүхыдөө 548 гектар сабшалантай. Тэрэнэй 369 гектарынь уһалагдадаг. Үнгэрһэн намарһаа эхилжэ мүнөө хүрэтэр эндэхи луговодууд 7350 метр утатай һубаг ханааб шэнээр татажа, хаалта боолтонуудаа шэнэлһэн, хүүргэнүүдые заһабарилһан байна. Мүн 306 гектар сабшалангаа модо, шулуунһаань сэбэрлэжэ, наг шэбхэ гаргаһан, хүохэнтэһэн газарыень борнойлһон байна.

Мүнөө энэ ажахын луговодуул Б. А. Бакшаханов, Б. Д. Мункомов, Л. М. Убушеев, Б. Д. Иванов, Ш. Д. Гармаев, Т. Б. Габанов, Ж. Л. Унжуев, Б. Т. Осохеев гэгшэд даажа абаһан сабшаланһаа гектарай дунда зэргээр 12—14 центнер, шанартай үбһэ абахын түлөө колхоз дотороо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ хам оролсоод, улам оролдосотойгоор ажаллажа байнхай.

Д. ДУГАРОВ.

Ахын аймаг.

...басаган Анна Трегубова Улаан-Үдын «Тепло...одой автоматна участогта токарёор хүдэлдэг юм. ...н шэн габьяата ажалаараа шалгаран, «Эрхим ...мэришэн» гэһэн нэрэдэ хүртэнхэй. Нүхэр Трегу... ...Сибириин технологическа институтда һурадаг юм.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

Н. В. ПОДГОРНЫЙ ПХЕНЬЯНҺАА МОРДОО

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный майн 19-дэ тусхай самолёдоор Пхеньянһаа ниидэн гараа.

Н. В. ПОДГОРНЫЙ УЛААН-БААТАР ЕРЭБЭ

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный МНР-эй ниислэл—Улаан-Баатар хотодо майн 20-до ерэбэ. МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ж. Самбугай уряалаар эндэ албанай хэрэгээр, хани ёһоор айлшалхань.

ФИНЛЯНДИИН РЕСПУБЛИКЫН ПРЕЗИДЕНТ У. К. КЕККОНЕН СОВЕТСКЭ СОЮЗДА ЕРЭБЭ

ЗЕЛЕНОГОРСК. (Ленинградска область). Финляндиин Республикын Президент Урхо Калева Кекконен СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинтай Ленинградта юрын уулзалга хэхын тула майн 19-дэ Советскэ Союз ерээ.

Хани барисаата хүршэ гүрэнэй толгойлогшые А. Н. Косыгин, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн В. С. Толстиков, Ленинградай горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын уялгые дүүргэгшэ Е. А. Гоголев гэгшэд Зеленогорскдо угтаба.

(ТАСС).

А. Н. КОСЫГИН У. К. КЕККОНЕНТЭЙ ХӨӨРЭЛДЭБЭ

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, Финляндиин Республикын Президент Урхо Калева Кекконен гэгшэд майн 19-нэй үдын хойно уулзажа хөөрэлдэбэ.

Хани ёһоной оршон байдалда хөөрэлдэхэдөө, хоёр талые һонирхуулдаг асуудалнуудаар һанал бодолоо зүбшэн хэлсээ.

ОРОН ДЭЭГҮҮР ПИОНЕРЭЙ САЛЮТ ЗЭДЭЛБЭ

Бүхы совет үхибүүдэй хүлеэһэн, бэлдэһэн эгээл эдир, эгээл согтой хүхюун һайндэр Улаан талмай дээгүүр алхалба. Энэ һайндэр эндэ, ниислэл хотын зүрхэндэ Москвагай ба Москва шадархи нютагуудай һургуулинуудай улаан галстугта отрядуудые, союзна республикануудай пионернүүдэй делегадуудые ерүүлээ. Ильичэй аша гушанар, революционно ахамад үетэдэй уг залгамжалагшад манай орон доторхи эдиршүүлэй коммунис хүдэлөөнэй ой бүхэниие майн 19-дэ заншалта марш-парадаар тэмдэглэдэг юм.

Мүнөө жэлэй пионернүүдэй һайндэр өөрэ удха шэнжэтэй байгаа: Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо эдир халаанайхидай бэлдэлгын уряа доро үнгэрбэ. Майн 19-дэ Улаан талмай дээрэ сугларһан хори мянган хүбүүд, басагадһаа гадна, мүн бүхы ороной хорин гурба миллион эдир ленинецүүдэй арми мүнхэ Ленниндэ пионерэй салют үгэжэ, тэрэнэй захяа заабаринуудта үнэн байхабди гэһэн тангариг үргэбэ.

Эдир халаанайхид Мавзолей тээшэ харан, Улаан талмай дээгүүр алхалаа. Эдэнэр өөһэдынгөө гол юумэн — һуралсал тухай элидхэбэ. Манай залуу үеынхид эрдэм мэргэжэлэй түлөө добтолго хэхэдээ, һураха, коммунизмда һураха! гэһэн Ленинэй захяануудые эрхим һайнаар дүүргэхэ гэжэ оролдоно.

Улаан талмай дээгүүр эдир ленинецүүдэй дабшан гараһан баярай марш-парад хадаа ажалда дуратайшуулай, һүбэлгэн бэрхэшүүлэй эрхим хэрэгүүдые харалга, Ленинскэ пионерэй хүмүүжүүлһэн хүнүүдэй өөрынгөө арадта үнэн байлгын жагсаал, зол жаргалтэ үхибүүдэй һайндэр болоо.

Варшавска договорто хабаатай оронуудай сэрэгүүдэй һуралсал

Варшавска договорто хабаатай оронуудай нэгэдхэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдые һурган бэлдэхэ түсэбтэй зохилдуулан, 1969 оной майн 14-һөө 19 хүрэтэрхи үе соо Советскэ Союзай газар дээрэ Болгариин Арадай армиин, Венгриин Арадай армиин, Румыниин Социалис Республикын Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй, Совет Армиин газарай сэрэгүүдэй һуралсал үнгэргэгдөө.

Энэ һуралсалай үедэ союзна сэрэгүүдэй харилсаата ябуулгын асуудалнууд тододхогдоһон. эдэнэй оперативно-тактическа бэлэдхэл шалгагдаһан, ехэ буунуудаар буудажа, ракетэнүүдые табижа үзэһэн байна.

Үнэн бодолой гэршэ

ВЦСПС, Азиин ба Африкын оронуудтай һаналаа нэгэдхэхэ Советскэ комитет, Вьетнамые дэмжэхэ Советскэ комитет, Совет-вьетнам хани барисаанай бүлгэм, Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитет бүхы совет олониитын үмэнэһөө тусхай мэдүүлгэ тунхаглаа, тиихэдээ Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтын делегациин зүгһөө Париждахи дүрбэн талын зүблөөнэй заседани дээрэ байгша оной майн 8-да дурадхаһан Вьетнамда амгалан байдал һэргээхэ зорилготой программые һайшааба, бүрин дэмжэбэ.

Тус мэдүүлгэ доторнь иигэжэ онсолон тэмдэглэгдэнэ: «Вьетнамай газар дээрэ үнэн зүб эб найрамдал һэргээхэ, таарамжатай, бодото үндэһэ һуури болохоор НФОЮВ-ай шэнэ дурадхалнуудта тон харюусалгатайгаар хандаха эрилтэ США-гай правительствын үмэнэ совет олониитэ табина. Амгалан байдал тогтоохо гэһэн вьетнам арадай үнэн сэдьхэлэй энэ уряае США-гай хүтэлбэрилэгшэд мүнөө буруушаагаа һаа, Вьетнамдахи саашанхи алалсаан хюдалсаанай түлөө, Зүүн-Урда Азидахи амгалан байдалай хуби заяанай түлөө хүндэ харюусалга тэдэ дааха».

(ТАСС).

...жэлэй ...шүүл

ТЭМСЭЛ ҮРГЭЛЖЭЛЬӨӨР

ЗУРАГЛАЛ

...Парамонов ТДТ-75 ...модон, үсэгэлдэр ...таа хүрэжэ ерэбэ. ...оһон модон тон ехэ ...

...унаһан модо хара... ...ой хүдэлмэри. Үсэ... ...һүүлшынтээ модо ...он хойном нүхэр... ...хиргажаахёо бай... ...даа, Федор»—гэжэ ...айханаар ажаллажа

...Парамоновой трактор... ...салан шагтагалжа ...гадын гэшүүд хүхюу... ...ухэжэ ерэбэ. ...эр 110 кубометр ...дэ һэмди. Мүнөө... ...метртэ хүргэе,—гээ ...уһэ сэбэрлэдэг Анна ...хэлэбэ. ...ехникынтээ һайн хүдэлөө һаа, 115 кубометр барааб даа,— гээд моторист Фёдор Голубев «Дружба» хюрөө тээшээ заана.

Фёдорой үсэгэлдэрэй ажалаар баясан урмашаһан бригадир Василий Парамонов кабина соохоо бултайжа, хүдэлмэрээ эхилхэ гэһэн тэмдэг үгэбэ. Чокировщик Иван Решевский түмэр лоомоор ута нарһые гасан, бэе бэеднь дүтэлүүлнэ. Хэдыхэн лэ минутын туршада тэбэрижэ хүрэшэгүй арбаад модон тракторта ашагдажа бригадын ажалай түрүүшын алхаса хэгдэбэ.

«Эбтэй ажалай үрэ ехэ гэжэ дэмы хэлсэдэггүй байна. Апрель һара соо эгээл тиимээр ажаллагдаа. Түсэбһөө гадуур аяар 800 кубометр» гэжэ бодомжолһоор Василий газаа даража, трактораа урагшань дабшуулба.

Василий Парамоновой даадаг бага комплексно бригадынхид, Буряадай модошодой дунда нэрэтэй солотой болоһон Василий Щукинай бригадынхидтай мүрысэһөөр үнинэй юм. Василий Парамоновой бригадынхид энэ социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ гарахын тула нилээд оролдожо хүдэлөө. Тиигэжэ апрель һара соо 1630 кубометр модо отолхо даабаряа 2500 кубометртэ хүргэжэ, Василий Щукинай бригадаһаа түрүүлбэ ха юм. Туйлаһан энэ ехэ амжалтаараа һанаагаа амаранкүй, һара бүри энэ хэбээрээ хүдэлхэ гэһэн зорилго тус бригадын гэшүүд урдаа табиба. һара бүри хоёр мянганһаа дээшэ модо отолхын тула эдэнэр ехэхэн лэ юумэ хэхэ болоно ха юм. «Модошодой хамаг амжалтанууд оньһон техникэтэй холбоотой. Тиимэһээ трактораа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа шадаа һаа, бидэнэр һайн амжалта туйлахал байхабди» гэжэ Василий Парамонов ходоодоо сэдьхэдэг.

Майн 1-нэй һайндэрэй урдахана үнгэргэгдэһэн участогай хамтын суглаан дээрэ үнэхөөрөө шангахан хөөрэлдөөн болоо һэн. Юуб гэхэдэ, байгша оной январь, февраль һаранууд соо Хурамхаанай леспромхозой модошод даабаряа дүүргээгүй һэмнай.

— Бидэнэр Буряадай модошодой дунда мүрысөө үүсхэһэн байнабди. Энээнэй түлөө булта хүдэлмэришэд адли харюусаха ёһотойбди. Тиимэһээ хэлэһэн үгэдөө хүрэхын тула хүдэлмэришэн бүхэн оролдохо ёһотойбди,— гэжэ хүдэлмэришэн зон тэрэ суглаан дээрэ хэлсээ бэлэй.

Энэ тон зүбтэй. Үнэхөөрөө ажалдаа һайн амжалта туйлахын тула хүдэлмэришэн бүхэн оролдожо, нэгэ һанал бодолготойгоор ажаллаха зэргэтэй. Тэрээнгүйгөөр ямаршье түсэб дүүргэгдэхэгүй, ямаршье амжалта туйлагдахагүй.

Василий өөрынгөө нүхэд тухай шэбшэнэ: «Бүхэ гартаа «Дружба» хюрөөгөө адхаһан Фёдор гайхалтай түргэнөөр модо отолжо унагаадаг. Анна... Анна огсом түргэн зантай, эсэхэ гээшые мэдэхэгүй басаган. Булта хүбүүд тэрэнһээ дутахгүй хүдэлхые оролдодог. Харин Иван үшөө залуу. Тиимэһээ тэрэ солбон түргэнөөр түмэр аргамжаар модо багсалан гохоллог. Теэд трактор жолоодохододо тэрэ бүришье дүйтэй даа. Эдэнэр аха дүү мэтэ нэгэ һанал бодолтойгоор ажаллана. Иимэ нүхэдтэй ажаллахадаа ямаршье бэрхэшээлнүүдые дабажа, социалис мүрысөөндэ түрүүлхэл байхабди» гэжэ бригадир досоотоо шэбшэн урмашана.

Урмашангүй яаха гээшэб! Байгша оной дүрбэ һара соо 6500 кубометр модо бэлдэхэ даабаряа 7500 кубометртэ хүргэжэ, бултанай дундаһаа шалгаран гараа.

— Вася, бэрхэш! Социалис мүрысөөндэ бидэниие диилээш,— гэжэ Василий Щукин ээмыень ташан:—«Бидэнэр үшөөл тэмсэхэ байхабди»—гэһэн маягтайгаар эмнин, ажалша нүхэрөө амаршалаа бэлэй.

Үдэр бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэхын тула хүдэлмэришэд оролдожо, эршэ зоримгойгоор ажаллана. Тиигэжэ модошо зон дундаа мүрысэнэ.

Шэлбэнгын тужа соо ажалай эршэтэ абяан жэлэй алишье сагта, үдэр һүнишье замханагүй. Бага комплексно бригада, автомашинын жолоошон бүхэн үдэр бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэхээр оролдоно. Теэд тэрэнэй оролдолго дэмы һалаагүй. Хурамхаанай леспромхозой коллектив апрель һарынгаа даабари 12 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, 17 мянган кубометр модо бэлдэхэ даабаряа 18.800 кубометртэ хүргэбэ ха юм.

Дундаа мүрысэн хүдэлһэн Василий Парамоновой, Василий Щукинай даадаг бригадануудай хубита эндэ ехэ бии. Тэдэнэр бүришье ехэ амжалта туйлахаар зорижэ эбтэй этэйгээр дундаа мүрысэн ажаллажа байна.

К. ЖАМЬЯНОВ.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

МЯХА ЕХЭЭР АБАХЫН ТҮЛӨӨ

(КПСС-эй райкомуудай пленумүүд дээрэһээ мэдээсэлнүүд)

НАРҺАТА. Элдэб эсын шалтагаанһаа боложо, Яруунын аймагай колхоз, совхозууд мяха абаха, гүрэндэ худалдаха табан жэлэй түсэб дүүргэлгээр зарим тэды гээгдэлдэ оронхой. Ушар иимэһээ энэ дутагдалые яажа усадхаха, саашадаа мяха абалгые дээшэлүүлхэ хэмжээнүүд тухай асуудал КПСС-эй райкомой пленумэй үзэмжэдэ табигдаба. Тус асуудалаар пленум дээрэ партиин райкомой нэгэдэхи секретарь К. К. Шомоев элидхэл хэһэн байна.

Мяха абалгын, гүрэндэ тушаалгын түсэбэй дүүргэлтын хойшо татагдаһан шалтагаан хадаа, нэгэдэхеэр, эхэ малай олоороо һүбэйрдаг, хоёрдохёор, алибаа тэжээлээр дуталдажа, ниитын адууһа малай ашаг шэмынь ёһоор нэмэдэггүй ушар болоно. Хэрбээ эдэ асуудалнуудые зүбөөр шиидхэжэ шадабал, табан жэлэй түсэб амжалтатайгаар бэелүүлхэ гүйсэд арга боломжотойбди гэжэ элидхэл дотор, үгэ хэлэһэн нүхэдшье элирхэйлһэн байна. Гадна малые зунай үедэ таргалуулха, үбэлдөө шахаха хэрэг һанаһандаа хүрэжэ эмхидхэгдэнэгүй. Түхэреэн жэл соо мал, илангаяа үхэр, шахан таргалуулха мэргэжэл шудалһан Яруунын совхозой түй дүршэл аймагай ажахынуудай бултанай хэрэг боложо шадаагүй байһаниинь тон гэмшэлтэй. Энэ асуудалда пленум анхаралаа онсо хандуулба.

Мал үдхэхэ, ашаг шэмынь дээшэлүүлхэ хэрэг малшадһаа, тэдэнэй оролдолгоһоо ехээр дулдыдаха байна. Гэбэшье малшад аймаг дотор дуталдана. Һүүлэй үедэ ВЛКСМ-эй райком залуушуулые малшан болгохо зорилгоор эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулжа байна. Энэ жэлдэ арбадахи класс дүүргэхэ ная гаран һурагшад малшад болохоор шиидэд байна.

Мяха абалгаар гээгдэлһээ гараха хэмжээ ябуулгануудые хараалһан шиидхэбэри пленум баталан абаа. Тиихэдээ сабшалан һайжаруулжа, үбһэ ехээр абадаг болохо, малшадай хүдэлмэри оньһожоруулха, зунай үедэ малай адуулга һайжаруулха асуудалнууд анхаралда онсо абтаба.

И. КАРБАИНОВ.
КПСС-эй райкомой секретарь.

УЛААН-ҮДЭ. Мяха абалгые, гүрэндэ худалдалгые дээшэлүүлхын тулада аймагай колхоз, совхозуудай партийна организацинуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай асуудал КПСС-эй райкомой пленум зүбшэн хэлсэбэ. Хүдөө ажахыдахи энэ шухала хүдэлмэриин аймаг дотор хэр зэргэ байдалтай байһан тухай элидхэл хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин начальник М. А. Кожевников пленум дээрэ хэбэ.

«Маяк» колхозой түрүүлэгшэ Л. Н. Болоневой пленум дээрэ хэлэһэн үгэ олоной анхарал татаба. Тус ажахы жэлһээ жэлдэ мяха абалгые дээшэлүүлжэ байдаг. Хэрбээ 1965 ондо гүрэндэ 2100 центнер мяха худалдаһан байгаа һаа, энэ жэлдэ гурба мянга гаран центнер тушааха зорилготой. Мяха ехээр абадаг болохын тулада эндэ гол түлэб гахай үсхэбэрилгэдэ анхаралаа хандуулна. Мүнөө тус ажахы 400 шахуу эхэ гахайтай, бултынь ороондо орууланхай. Жэлэй дүүрэтэр 1100—1200 центнер гахайн мяха гүрэндэ тушааха хараатай. Мүн эндэхид буруу, хашарагуудые түргэн түлжүүлхэ, таргалуулхые оролдоно. Зунай һайн бэлшээридэ 400 хашараг табигданхай. Үбэлэй сагта шахалгада табигдаһан үхэр бүхэниие уяанда барижа эдеэлүүлхэ дүршэл хэрэглэхэнь. Тэрэнэй түлөө Бурнашево тосхондохи үнеэдэй байрые тааруулжа түхеэрхэнь.

Мяха абалга тэжээлһээ болохо ха юм даа. Тиимэһээ «Маяк» колхоздо тэжээлэй шэмэтэ ургамалнуудые тарилгада анхарал ехээр табина. Мүнөө жэлдэ 400 гектар кукуруза (тэрэнэй 260 гектарынь горохтой холижо) тарихань, куузикуе имагтал рассада ургуулһан зэмээр һуулгаха юм.

Элидхэл тушаа 12 хүн үгэ хэлээ. Мяха абалгые, гүрэндэ тушаалгые эрид дээшэлүүлхын тулада ямар хэмжээ абажа байһан тухайгаа тэдэнэр тодорхойгоор тоггтобо. Гэхэтэй хамта Ивалгын туршалга-үйлэдбэрилгын ажахын, мүн «Пригородный» совхозой тусхай мэргэжэлдэ ороһоной дашарамда мяха абаха бүхы аймагай түсэб дүүргэлгэдэ хүнэр байдалтай тохёолдохо янзатайшье байбал, табан жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан зорилгые эрхэбэшэ бэелүүлжэ шадаха байһанаа пленум элирхэйлбэ.

А. НАГАСЛАЕВ.
«Коммунизмын туяа» газетын редакторай орлогшо.

ЗАМБУУЛИНАЙ СТАНЦИНУУДАЙ ДЭГДЭХЭ ЭЭЛЖЭЭН ОЙРТОО

Василий ПАРИН, академик, Уласхоорондын астронавтикын академиин гэшүүн.
Юрий НЕФЕДОВ, профессор, медицинын эрдэмэй доктор.
Борис АДАМОВИЧ, техникын эрдэмэй кандидат.

Дэлхэй дээрэ анха түрүүн Советскэ Союзһаа ниидхүүлэгдэһэн замбуулинай «Союз-4», «Союз-5» гэжэ хоёр онгосо космонавтнуудай гараар залагдан залгагдаад, нэгэ онгосоһоо нүгөөдэ худар тэдэнэй дамжан ороһониинь элитэ.

Замбуулинай станцинуудые бүтээхэ, саашанхи арга боломжонууд тухайда Хэблэлэй һониной агентствын гүйлтаар эдэ тусхай мэргэжэлтэд хөөрэбэ.

Ерээдүй ойрын сагта планетэнүүд хоорондын ниидэлгэ хэгдэжэ эхилхэ, удаан саг соо хүдэлжэ байха планетнэ станцинуудые бии болгохо арга эрдэм, техникын түйлалтанууд олгоо гэжэ найдахада болохо. Тиихэдээ замбуулинай дайдые хүнэй шэнжэлэн ашаглаха үшөө нэгэ шэнэ, онсо удха шанартай алхам хэгдэхэ.

Ажал хэхэдэ, ажабайхада таарамжатай арга олгохоор байдал хангаал һаа, хүнүүдэй ниидэжэ ябаад, планетнэ станци соо һуугаад, үрэтэй юумэ бүтээжэ шадахань лабтай. Энээнтэй дашарамдуулан, амидарал хангаха гол онол гуримуудые тайлбарилха, тэрэниие бүридүүлэн бэелүүлгэтэй холбоотой научна асуудалнуудые шэнжэлхэ, хоорондоо холбоотой тиимэ онол гуримуудые тодорхойлхын тула шухала һанамжа дурадхалнуудые зохёохо шухала. Тиихэдээ Наранай аймагай планетэнүүдэй газаа талада, тэндэхиин ушаралнуудай (Марс дээрэхи температурын тад ондоо байһан ушар, Үүрэй Солбоной шанга температура, атмосферын ехэ дараса), мүн ондоо тээхи ушаралнуудай (Наранһаа, галактикаһаа үг унгитай замбуулинай элшын, һолирнуудай) нүлөөн станцида нүлөөлхэ болоно.

Планетнэ станции дээрэ хүнэй үни удаан байхада таарамжатай байдал хангалгын талаар абабал, витаминай дутагдал хүсэлдүүлхэ үнэтэ ургамалнуудые бөлбосоруулха зохидхон оранжерей бии болгохо шухала.

Планетнэ станциин экипажые кислородоор хангалгын талаар тохёолдодог бэрхэшээлнүүдһээ уламжалан, тэндэ үһа ба кислород гутаангүй хэрэглэхэ зорилгоор удаан саг соо өөрөө гаража байха электрын элшэ бии болгобол, таарамжатай гэжэ һанагдана.

Мүн ерээдүйдэ замбуулин соо амидарха онол гуримуудые тодорхойлхо — бэрхэтэй хэрэг.

Уридшалан багсааһанайнгаа тон зүйтэй байхынь тула ерээдүйн онол гуримуудые тодорхойлхо теори зохёохо, хүнэй хабаадалгатайгаар хэдэ хэдэн туршалгануудые хэхэ шухала.

Удаан саг соо олон туршалга хэһэнэй һүүлээр лэ, ажамидаралай онол гуримуудые гү, али хүнэй бэе махабад доторхи харилсаа бүхы талаһаань шэнжэлһэнэй удаа түгэс сэгнэлтэ үгэжэ болохо байна.

Советскэ Союзда амжалтатайгаар хэгдэһэн туршалга — замбуулинай хоёр онгосын космонавтнуудаар залагдан залгалдаад, замбуулинай дайда соогуур дабшаһан, нэгэ онгосоһоо нүгөөдэ худар космонавтнуудай ороһон ушар, мүн урда тээхи медико-техническэ туршалганууд юу харуулааб гэхэдэ, үһа, агаар багаар хэрэглээд, хии орохогүй камера соо хүнэй удаан ябажа шадаха байһые гэршэлнэ.

(АПН).

ҮШӨӨ НЭГЭ АЛХАМ УРАГШАА

Хэдэхэн жэлэй саада тээ «Коммунизм» колхоз аймаг соогоо гээгдэнги ажахынуудай тоодо ородог байһан юм. Адууһа малаар, илангаяа хонин һүрэгөөр олоншье һаа, тэдэнһээ мяха, һү, нооһо һанаһанда хүрэмөөр абажа, ашаг олзо элбэгээр оруулжа үшөөл бирадаггүй һэн.

Партиин ЦК-гай мартын (1965 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдэй хүсэндөө хүргэгдэжэ эхилһэнһээ хойшо эндэхи байдал эрид хубилаа. Тус ажахын экономикошье хараа байса һайжараа.

Энээниие гэршэлэн харуулхын тула олон жэлнүүдэй дүн, тоо, баримтануудые дурдаадшье лахамнайб. Гансахан үнгэрһэн жэл тус колхоздо түйлагдаһан зарим тэды үрэ дүнгүүдые харахада, эндэ хэды ехэ хубилалтын болоһониинь эли болоод үгэнэ.

Жэшээлхэдэ, тус колхоз гүрэндэ эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдажа, үнгэрэгшэ жэлдэ бүхыдөө 1257,9 мянган түхэригэй ашаг олзо оруулха түсэбтэй байһан аад, үнэндөө ажахынгаа жасада 1519,5 мянган түхэриг оруулһан байна. Илангаяа эрхим шанартай продукци гүрэндөө худалдажа, олзо доход һайса оруулаа.

Ажахын гол һалбари — хонин һүрэгинье нилээд олошоржо, тарган мяхан, торголиг нооһон ехээр абтаа. Мүнөө колхозой хонидойнь тоо толгой 38,4 мянгада хүрөө.

Урзанда, нёдондо жэлнүүдэй үбэлжэлгын үедэ үбһэ тэжээл дуталдажа, тон хүшэр бэрхэтэй байдалай тохёолдобошье, колхозой хонишод һайн үрэ дүн туйлаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ инзагатаархин гүрэндэ түсэбһөө гадуур 240 центнер нооһо худалдажа, аймагайнгаа ажахынууд соо эгээл ехэ нооһо абаһан юм.

Нёдондо энэ колхоз ажахынгаа гол һалбари — хонин ажалһаа илангаяа ехэ олзо доход оруулаа гэхэ гү, али хамта 937,2 мянган түхэригэй ашаг олзо абаа юм. Ондоогоор хэлэбэл, хонин бүриһөө дунда зэргээр 24 түхэриг үлүүтэй олзо абтаа. Харин тиихэдэнь аймаг дотор хонин бүриһөө 16 түхэригэй ашаг олзо абтаһан байна бшуу. Тиихэдэ энэ колхоздо хонин бүриһөө 10 түхэригэй сэбэр ашаг олзын абтахадань, аймагайнь «Мир» колхоздо — 1 түхэриг 74 мүнгэнэй, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо — 2 түхэриг 55 мүнгэн, «Октябрьский» совхоздо оройдоол 92 мүнгэнэй сэбэр ашаг олзо абтаһан байна.

Түбхын түрүүн ажахынгаа гол һалбари — хонин һүрэгые түргэн олошоруулжа, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлһэнэй ашаар лэ колхоз иимэ һайн үрэ дүн туйлаа гээшэ. Энэ хэлээшэеэ батадхахын тула хэдэн тоо дурдаха ушартай болоно.

Үнгэрэгшэ жэлдэ тус колхоз олонхи хонидоо һайса бэлшээн таргалуулжа, шэгнүүр ехэтэй болгоод гүрэндэ худалдаһанайнь ашаар хонин бүхэниинь 51 түхэригөөр абтаа бшуу. Тингэжэ гансахан хонинной тарган мяха гүрэндөө ехээр үгэһэнэй ашаар 169,8 мянган түхэригэй сэбэр олзо оруулаа. Харин тиихэдэнь аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ, «Мир» колхозуудай, мүн «Заречный» совхозой гүрэндэ тушааһан хонидынь тус бүридөө оройдоол 29—30 түхэригөөр абтаһан байна.

Нёдондо «Коммунизм» колхоз хамта дээрээ 499,3 мянган түхэригэй сэбэр олзо абажа, ажахынгаа хүдэлхэгүй гол жасада аяар 639,5 мянган түхэриг мүнгэ нэмэжэ оруулаа юм. Тэрэшэлэн үнгэрэгшэ жэлэй дүүрэхэ үеэр гүрэнэй банкһаа ямаршье сагта абаад хэрэглэхээр өөһэдын мэдэлэй 120 мянган түхэриг мүнгэн нөөсэтэй байгаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ энэ колхозойхид ажахынгаа сэбэр олзо доходые зүбөөр, ашаг үрэ ехэтэйгээр хубаарилан хэрэглэжэ шададаг болоо гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Жэшээлхэдэ, нёдондо артелиин сэбэр олзо иимэ гуримаар хубаарилагдаһан байна. Тэрэнэй 50,5 мянган түхэригынь олзын налогто түлэгдөө, хубаагдадаггүй жасада — 317 мянган түхэриг, үндэр наһатай болоһон гэшүүдтэ үгтэхэ тэдхэмжэ, туһаламжын жасада — 7,8 мянган түхэриг, соёл болбосорол, гэгээрэлэй хэрэгсэлдэ — 7,6 мянган түхэриг, ажалдаа эрхим үрэ дүн түйлаһан хүнүүдые урмашуулха, шагнаха хэрэгтэ — 5,7 мянган түхэриг, ажахын нөөсэлгын жасада — 4,1 мянган түхэриг мүнгэ зөөри таһалагдаһан байна.

Мүн хүдөө ажахыда хабаатай үйлэдбэриин гол жасын 1000 түхэриг бүхэн дээрэ абажа үзэхэдэ, урзанда 703 түхэригэй эдеэ хоол үйлэдбэрилэгдэһэн байбал, нёдондо 780 түхэригэй продукци абтаа. Тэрээнһээ уламжалан, гэшүүдэй ажалай түлөөһэн жэлһээ жэлдэ дээшэлнэ. Жэшээлхэдэ, тус колхоздо ажал хэһэн гэшүүн бүхэниинь жэл соо 2980 түхэриг абаад байхадань, аймагай бусад ажахынуудта хүн бүхэнэй ажалай түлөөһэн жэл соо 2270 түхэригтэ болоно.

Колхозой правлени, партком һайнаар хүдэлһэн хүнүүдые алишье талаарнь зүбөөр урмашуулха хэрэгтэ горитой анхарал хандуулдаг. Мүнөө тус ажахыда эхэ хонидые харадаг хонишодой ажалай түлөөһэн совхозойхиин хэмжээндэ хүрэнхэй.

Артелиин хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, гэшүүд — бултадаа абтаһан хүдөө ажахын продукциин өөрынь үнэ сэнгые али болохоор хямдаруулха, элдэб гаргашыень хороохо, олзо доход, илангаяа сэбэр олзо ехээр оруулхын тула саг үргэлжэ тэмсэнэ.

Агуухэ багша В. [...] түрэһөөр 100 жэл[...] тэй түрэтэйгөөр үг[...] мүрысэжэ, колхозо[...] малшад энэ жэлэй [...] шо баһал эрхим [...] дэлжэ байна. Илангаяа [...] дынь горитой амжа[...] Тусхайлбал мүнөө [...] эхэ хонин бүриһөө [...] гээр 92 хурьга [...] за хоролтогүйгөөр [...] жэ байнхай. Тии[...] отарадань зуун эхэ [...] һөө 100 гаран хур[...] Тэдэнэй дунда ажа[...] республика соогоо [...] шод, Социалис[...] рой Гомбо-Сурун [...] ва, эрхим хонишо[...] Гомбоев, Сурун [...] Содном Бальжиев, [...] нов болон бусад зуу[...] бүриһөө 105—114 [...] жүүлнэ.

Гүрэндэ һү худа[...] хи кварталай түсэб[...] һөө урид дүүргэгдэ[...]

Инзагатын ажал[...] алдарта ойн жэлдэ [...] мэридөө үшөө ехэ [...] лажа, Эхэ орондо[...] нооһо бүри ехээр [...] микоёо улам бэхи[...] һандань ажаг һэжэ[...]

Г. [...]
Зэдын аймагай үйл[...] управлениин на[...]

ФОТОРЕПОРТАЖ

ШУБУУНАЙ ФАБРИКАДА

Энэ фабрикада эгээн түрүүшын дальбараануудай гараһанһаа хойшо тэбхэр хоёр жэл болобо. Эмхидхэгдэһэнһээнь хойшо богонихон сагай үнгэрбэшье, фабрикынхид нилээд ехэ хүдэлмэри хээ, багаа бэшэ үрэ дүншье туйлаа.

Һаяшаг, Майн Нэгэнэй һайнтэрэй урда тээ РСФСР-эй Хүдөө ажахын министерствын болон хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай коллеги Сотниковско фабрикын шубуушадай һайн ажалые тэмдэглэһэн байна.

«Юбилейная» фабрикын шубуушад нээрээшье яһала горитой амжалта туйлажа, бүхы Союз соогоо дэмы нигэжэ магтуулаагүй.

Хэрбээ нёдондо эндэхид тахяа бүриһөө 150 үндэгэ абаха даабаритай аад, үнэндөө 204 үндэгэ суглуулаа. Байгша ондо тахяа бүриһөө дунда зэргээр 190 үндэгэ абаха, бүхыдөө гурба миллион 300 мянган үндэгэ түсэбһөө гадуур суглуулхабди гэжэ Сотниковско фабрикын шубуушад мэдүүлэнхэй.

Мүнөө эндэ бүхыдөө 115 мянган тахяа харууһалагдана. Энэ түсэбтэ табан жэлэй эсэстэ тахяануудаа 128—130 мянганда хүргэхэ зорилготой. Жэлэй эхинһээ хойшо үнгэрһэн дүрбэ һара соо тус фабрика гүрэндөө таба миллион 388 мянган үндэгэ тушаагаа гэхэ гү, али түсэбһөө 132 мянган үндэгэ олоор үгөөд байна.

Жэлэй эхинһээ хойшо фабрикын дальбараа гаргадаг цехтэ хамта 180 мянган үндэгэн хэглэжэ, тэрэнһээнь 123 мянган нарай дальбараа гаргагдаа. Эндэхид гансашье өөһэдтөө хэрэгтэй дальбараа гаргана бэшэ, мүн Улаан-Үдын аймагай «Восход», Калининай нэрэмжэтэ колхозуудта үүлтэртэ тахяагай 24 мянган дальбараа гаргажа, тэдэниинень хоёр һаратай болоторнь дэгжээжэ үгөө.

Фабрикын зарим шубуушад бүришье һайн үрэ дүн туйлана. Валентина, Владимир Сагановтан хоюулан даажа байһан 8400 тахяагай тус бүриһөөнь гурба һара соо 58 үндэгэ абаа. Тэрэшэлэн эгэшэ дүүнэр Валентина Макарова, Татьяна Чистякова гэгшэд баһал тэдэнһээ гээгдэнэгүй, хаража байһан 6300 тах[...] толгой бүриһөө 50 [...] хай. Тэдэнэй суглуу[...] нүүлэй 91—92 прос[...] бараа болоно.

Тиихэдэ хоёр һара[...] раануудые таба һар[...] торнь дэгжээдэг шубу[...] Васильева, А. Н. Та[...] М. Ф. Федорова гэгшад[...] һан бүхы 14,4 мянга[...] нэгэшье гарза хоролто[...] жээгээ. Мүнөө тэдэнэр[...] харууһалжа томо бол[...] бараануудаа түрүүлэд[...] дэгэ олоор суглуулна.

Сотниковско фабри[...] шад В. И. Ленинэй т[...] жэлэй ойн үдэрые а[...] ехэ амжалтаар угтаха [...] лабтай.

П. БУР[...]

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: [...] гараһан дальбараану[...] ралтайгаар илгаха шу[...] талаар Нина Борис[...] 2. Шубуушад Н. Васил[...] ракановская. 3. Фабри[...] шуул Валентина, Влад[...] новтан.

МЭРГЭЖЭЛТЫН ТЭМДЭГЛЭЛ

МАЛ ОЛООР ШАХАГДАХАНЬ

Нютагайнгаа байдалда тааруулан, һайн шанартай аад, хямда сэнтэй мяха ямар аргаар абажа болохоб гэһэн асуудал шиидхэхын тула КПСС-эй Баргажанай райком, үйлэдбэриин управлени Дэрээнэй совхоздо мяхалиг мал үсхэбэрилхэ фермэ эмхидхэһэн юм. Эгээл бага һү үгэдэг үнеэд эндэ асарагдажа, мяхалиг үүлтэрэй бухын хүрэнгөөр урэжүүлэгдээ һэн. Эдэ үнеэдһээ гараһан тугалай хэр зэргэ түлжэдэгыень хаража, дүй дүршэлтэйнь танилсаха гэжэ тус фермэдэ Баргажанай аймагай бүхы колхоз, совхозуудай зоотехмэргэжэлтэд, бригада, отделенинүүдэй эрхилэгшэд, гүүртэнүүдые даагшад сугларжа, нэгэ үдэрэй семинар һаяшаг үнгэрэгэһэн байна.

Нэн түрүүн малай байра соо ороходо, тобир тарган тугалнуудай намарайнгаа шалал тэнхээ алдаагүй, эхэнүүдээ дуран соогоо хүхэжэ байхыень хүнүүд һонирхон хараа.

Хоёр тээгээ трактор, машинын багтаха үүдэтэй, малай энэ байрын хоёр захаар байһан таһалганууд соо тугалтай үнеэд байна. Эхэдээ тугалай орожо байха үүдэтэй. Дуратай сагтаа эхээ тугалай хүхэжэ байха аргатайгаар баригдаһан иимэ байра ехэ тааруу.

Юундэб гэхэдэ, нарай тугал эхээ сүүдхэ соо 5—6 дахин хүхэхэ ёһотой ха юм. Хэрбээ 35 үнеэ харууһалдаг у х э р ш э н э й нимээр ажалаа бүтээхэ болоо һаань, сүүдхэ соо тугал хоёр дахин хүхүүлэгдэхэ б о л о н о. Энээндэнь ажаллаха сагайнь эхэнхи хуби үнгэрхэ байгаа бшуу. Энээнһээ гадуур тугалай байха тусхай байшан хэрэттэй болохо һэн ааб даа.

Хоёрдохёор, тугалнуудые эхэтэйнь хамта түлжүүлхэдээ, үнеэдэй абари зан хараада абаһан байна. Жэшээлхэдэ, урдань тугалнуудые эхэһээнь һалгаажа түлжүүлхэдэ, тугалаа хүхүүлжэ үзөөгүй үнеэд мүнөө болоходо өөрынгөө тугал илгаруулдаггүй, эхэ амитанай энхэрхэ заншалые алдаһан байшээ. Тиимэһээ тугалнуудые эхэтэйнь хамта байлгаха гээшэ зайлашагүй хэрэг болоно.

Тус фермэ дээрэ ноябрь, декабрь, январь соо тугаллаха 120 үнеэн суглуулагдаһан. Дэрээнэй совхозой мэргэжэлтэд элэ һаранuудые мяханай фермын үнеэдэй тугаллаха эгээл аятай үе саг гэжэ тоолоно.

Дэрээнэйхидэй һанаашаар үхэр мал үбэлэй сагта дулаан байрада харууһалагдахал ёһоороо харууһалагдана. Энэл үедэнь түл абахада таарамжатай. Оройтоһон түл зунай бэлшээриие хүсэд хэрэглэжэ шададаггүй, эгээл энэ үедэ, халуун наранһаа хоргодожо, һүүдэртэ хэбтэхэ дуратай байха юм. Иимэ һанамжын зүбтэй байһанда этигэмээр.

Зэрлиг гэжэ нэрэтэй, шэхэндээ № 8013 гэһэн тэмдэгтэй, 1968 оной ноябриин 15-да гараһан тугал байгша оной апрелиин 1-дэ 203 килограмм болобо гэжэ бэшээтэй байба. Энэ тугал сүүдхэ бүри дунда зэргээр 2200 граммаар нэмээ. Иимэ ехээр нэмэһэндэнь этигэмээр бэшэ байбашье, гахай мэтэ голигор тарган тугалнуудые харахада баясамаар даа!

Саашань, фермын дэргэдэхи клуб соо оробобди. Диаграмма, таблицанууд үлгөөтэй. Ганса мяха абаха шэглэлтэйгээр үхэр үсхэбэрилхэдэ, һү мяхан хоёрые зэргэ үгэхэ мал барихаһаа үлүү олзотой байһые тус совхозой директор нүхэр Цыбиков экономическа талаһаань тодорхойгоор тайлбарилжа үгэбэ. Хэрбээ урдань һаалиин энэ фермэдэ 15 хүнэй хүдэлдэг байгаа һаань, мүнөө оройдоо 4 хүн ажаллана. Хэрбээ нёдондо жэлдэ абтаһан центнер мяханай 207 түхэриг 91 мүнгэтэ болоһон һаань, мүнөө тус фермын абаһан 1 центнер мяхан 116 түхэриг 38 мүнгэтэ болоно.

— Ганса энэ баримта ажахымнай шэнэ һалбариин олзотой байхыень гэршэлнэ — гэжэ ехэ найдангяар совхозой директор хөөрэнэ.

Эндэ сугларагшад удаань өөһэдынгөө һанамжануудые хэлэбэ. Хүн бүхэн мал ажалай шэнэ һалбариин Баргажан нютагта булюу һайн байха тухайнь хэлэнэ. Саашадань энээниие үшөө һайнаар хүгжөөхэ гэһэн дурадхалнуудые оруулна.

Д. ХОБРАКОВ.
Хурамхаанай совхозой главна зоотехник.

ДҮЙ ДҮРШЭ[...] ХУУДАҺАН

Үшөө шэрын үнэртэ[...] хэблэлһээ гараба. Хэд[...] рагуудтай, гоёожо гар[...] даһамнай «Пропаганди[...] на» гэжэ нэрэтэй юм.

Политическэ һуралс[...] пропагандистнууд энэ [...] бэшэнэ.

Һурагшадай анхарал[...] тухайда Улаан-Үдын [...] училищиин дэргэдэхи [...] семинарай пропаганд[...] Даниловна Борькина э[...]

Психологиин заабар[...] гэн — хүнэй анхарал бо[...] нэгэн темэ шудалжа [...] рэнэй удха шанар туха[...] хүнүүдэй анхарал тат[...] Гадна тэрэ темээ ойл[...] этигэмээр хөөрэхэ хэрэ[...]

«Электромашина» [...] Б. Шишкин, мүн У[...] физиополиклиникын па[...] ганизациин дэргэдэхи м[...] нинизмын үндэһэн сур[...] даг һургуулиин пропа[...] О. Багаева болон бусад [...] һанда һанамжануудаа б[...] на.

«Пропагандистын триб[...] хуудаһан яһала һонирхо[...] тическэ һуралсал эмхид[...] пагандистнарта яһала ту[...] ха.

889 Буряад арадай бэлигтэ дуушан 1969

ХОЦА НАМСАРАЕВАЙ АРХИВ ТУХАЙ

Буряадай ниитын эрдэмэй институдай гар бэшэгэй фонддо совет буряад литературын үндэһэ табиһадай нэгэн, алдарта уран зохёолшын наһа бараһан хойно тэрэнэй хани нүхэрынь Б. Г. Гутапова архивыень гүрэндэ бэлэг болгон бариба. Тиихэдэнь Буряадай Министрнүүдэй Совет тэрэ архивыень дагалжа, эрдэм шэнжэлгэдээ хэрэглэхыень институдта даалгаһан байна.

Арбан таба мянган хуудаһаһаа архив бүридэнэ. Өөрынь зохёолнуудай гар бэшэгүүд, арадай аман зохёол суглуулжа бэшэһэнииинь, нүхэдтээ ба албан хэрэгээр бэшэлсэһэн бэшэгүүдынь, уран зохёолшо болохоёо эрмэлзэгшэдэй өөрынь зохёолнуудые үзүүлхээ эльгээһэниинь, хуушанай гар бэшэгүүые хадагалһаниинь — бүгэдэ бии. Өөрынь түрүүшын зүжэгүүдэй «Харанхы байдалаа хараад мэдэ», «Бүтээлшэ ламын ябадал», «Хабагүй харанхы үдэшэ») гар бэшэгүүд — олдошогүй үнэтэ юумэнүүд.

Энэ архивые шэнжэлэн үзэдөө, Хоца Намсараевай намтар, зохёохы замыень үшөө үргэнөөр, шөө гүнзэгыгөөр мэдэдэг болохо байна.

80 наһанайнь ойе угтуулан архив сооһоонь хэблэгдээгүй ба хомор хэблэгдэһэн хэды зүйлнүүд уншагшадта дурадхабабди.

Энээнтэй хамта тогтон хэлэ ушар гэхэдэ, иимэ байна.

«Лондондо болоһон намай конгресстэ», Горькиин наһа бараһандань шаналал гэһэн бэшэгүүд урдань мэдэгдээгүй, һонин баримтанууд. Хоца Намсараев Ленинэй тухай урые уран зохёолдо бэелүүлэн гаргаха тухай бүри хорёод оной һүүлээр багта оролдожо эхилһэн, тиихэдээ агуухэ уран зохёолшо Горькиин бэшэһэн «В. И. Ленин» гэжэ очеркһоо үльгэр жэшээ, һургаал олохо хүсэжэ, ородһоо буряад болгожо өөрөө оршуулһан байха юм. Энэ ушар айхабтар ехэ удха шанартай. Горькиин наһа бараһантай дашарамдуулан, өөрынгөө һанал, бодол бэшэһэниинь мүн лэ ехэ удхатай үгэнүүд болоно.

Хоца Намсараев хорёод ондо багшалжа ябахадаа, хүүгэдэй уншаха багахан рассказхануудые бэшэһэн байна. Энэнь баһа урдань мэдэгдээгүй ушар. Хори гаран рассказуудһаань хэды жэшээ абтаба.

Шүлэгүүдынь гушаад оной эхиндэ бэшэгдэһэн болоно.

Хадагалагдажа байһан олон тоото бэшэгүүдһээнь хоёр бэшэг абтаба.

Уран зохёолшын архивһаа һонирхолтой зүйлнүүдые уншагшадта дурадхахатаяа хамта та олондо хандаха нэгэ ушар байна. Хоца Намсараевта гү, али бэшэшье буряад уран зохёолшондо хабаатай бэшэг саарһа хадагалжа байһан хүнүүд институдта асаржа, хадагаламжада үгэдэг һаань, ехэл һайн бэлэй. Һаяхан манай үнинэй уран зохёолшо Данри Данилович Хилтухин хорин табан жэл соо, фронтһоо хойшо хадагалжа ябаһан бэшэгээ институдай фонддо бэлэглэжэ, бэшэ уран зохёолшодто, ажал ябуулагшадта өөртэнь адляар бэлэг барихые хандаһан байна. Энэ һайн үүсхэлыень олон нүхэд дэмжэхэ бээ гэжэ найдагдана!

Архивһаа дурадхаһан материалнуудые гар бэшэгэй фондын бүлэг ажалшад Т. Ц. Туденова, Б. Д. Даксанова, Г. Н. Очирова ба Ц-А. Дугар-Нимаев гэгшэд хуушан монголһоо шэнэ үзэгтэ оруулжа, бүридхэн бэлдэһэн байна.

Ц-А. ДУГАР-НИМАЕВ, хэлэ, бэшэгэй эрдэмэй кандидат.

ЛОНДОНДО БОЛОҺОН НАМАЙ КОНГРЕССТЭ

(А. М. Горькиһоо оршуулагдаа)

Суглаанай һүүлшэг үедэ Владимир Ильичтэ үгэ үгтэбэ. Владимир Ильич элидхэлшын шэрээ тээшэ яараһан мэтэ ошожо, һүрхэй дальбан байдалаар: «Нүхэд-аа» — гэжэ үлэ мэдэг шалшаранаар эхилжэ хэлэхэдэнь, би Ленинние үгэ хэлэхэдээ ехэшье һайн бэшэ болобо гү гэжэ эхин һүргэ һанаад орхёо һэнби. Тиин удангүй нэгэ минута үнгэрхэдэ, би болон бэшэшье хүнүүд харин тэрээнэй хэлэһэн гүнзэгы удхатай шударгы мэргэн үгэдэ һанал сэдьхэлээ дүүрэн буляалгагдабабди. Улас түрын байдал тухай гүн гүнзэгы асуудалые иимэ эгээлэй борохон үгөөр тодорхойлон хэлэжэ шададаг хүниие анхан түрүүн үзэһэмни тэндэ бэлэй.

Һахадаа иимэб гээ һаа, сэбэр гоё сасаг монсог мэтэ юумээр эблүүлэн байжа, үгээ шэмэглэхээ оролдодоггүй, харин нэгэ нэгээр һубарюулан тобойлдоторинь альган дээрээ табяад байһан мэтэ гайхамшаг тодорхой аад, һонор удхатай хурса мэргэн сохисотойгоор хэлэдэг байба. Тэрэнэй хэлэһэн үгэ энэ хуралда һууһан зоной һанаа сэдьхэлые буляан шадаха үнэтэй байһаниие сэгнэн тайлбарилхань маша бэрхэ байна.

Владимир Ильич үгэ хэлэхэдээ, гараа урагшань һунгажа, альгаа дэлгээгээд, дээшэ доошонь үлэ мэдэг хүдэлгэжэ, тэмсэгшэдэйнгээ хэлэһэн үгын хүндэ хүнгэниие сэгнэн үзэжэ байһан мэтээр тодорхойлон шүүмжэлжэ, тус тустань гайхамшаг оновшотой харюу табижа, хүдэлмэришэн ангиин эрхэ сүлөөе, урдань табигдаһан уялга ба арюун сэбэр зам харгыень тобойлгон үзүүлжэ, бөөрэнхы либерал үзэлтэниие дагаха этигэхэһээ байхагай, дүтэшье зэргэлэн ябажа шадахагүй ушартай байһан тухай бүрин ба тодорхой элидхэл үгэбэ. Иигэжэ Ленин хэлэхэдээ, гансахан өөрын зоригоор хэлэһэн бэшэ, үнэхөөр түүхэтэ байдалай эрхэ зоригоор хэлэһэн байна.

Нүхэр Ленинэй хэлэһэн үгын удха шанар бүрин гүнзэгы, эрид шулуун ба сохилго шангатай аад, ирагуу найртайнь хүнэй нюур дээрэ ялалзан байдаг хоёр нюдэн мэтэ тодорхой ба гарта байдаг табан хурган мэтэ шухала аад, һонорхон, нэгэхэншье үгэ үлүү болобо гэжэ орхихын аргагүй, нэгэшье үгэ дутуу байба гэжэ нэмэхын аргагүй — иимэ байхын дээрэ бусадай хэлэһэн сагһаа богонихон саг дотортo, хэлэһэн үгын энэ удха шанар, үзүүлһэн тэмдэгэйнь үрэ түгэлдэр ба үлэмжэ ехэ байһаниие гансахан бишье гайхаһан бэшэ, харин минии ара эбэрээр һууһан зон гайхалсан шэбэнэлдэхэдээ, яаһан гүн гүнзэгы аад, һонор сэлмэгээр хэлэнэ гээшэб гэлдэн байхые сонособ һаа, үнэхөөр тиимэ байһан ба үгэ бүхэнэй дотор тодорхой болон тус тустаа ургажа гараһан удхануудынь бүришье гайхамшагтай болоно.

...И ХЭБЛЭГДЭҺЭН ...ХЁОЛНУУД

...алдэб модон шэмэгтэй,
...н гол мүрэн уһатай,
...өө хүхэ ногоон
зүлгэтэй,
... һайхан нам талын
хоймордо
...онгол үндэһэтэнэй
... харанхы байхада
... сагаан модоной
...ха үедэ,
... сагаан хониной
...хэ хирэдэ
... ехэ эжынэр,
... ехэ баабайнар
...г ехэ хэсые
... хүнгир сохижо,
... ехэ хубсаһые
...орбо дэбхэржэ,
... сагаан дайдада
... тахилга хэһэн юумэ.
...һан үедэ
... улаан хубсаһатай,
... мархай хамартай,
...хашаһан габжанар,
...атаһан гэбшэнэр
...өөрнии тулада
...зониие суглуулжа,
... хэлэһэн хүниие

Хаанай хууляар хабшуулжа,
Шалгадаг үнэн юумые
Шажанай манаар бурхөөжэ,
Түрүү тарган төөлэйтэй,
Түйсэ дүүрэн архитай
Ойн модо обоолжо,
Обоо бунхан тахиһан
юумэ.
Ондоо сагай болоходо,
Орхимжо хэдэрһэн ламануудай,
Оргой хэдэрһэн бөөнүүдэй
Талын ехэ тайлгада,
Уулын ехэ обоодо
Бүдүүн ехээр бөөлэжэ,
Ута шангаар уншажа,
Хооһон юумэндэ мүргүүлжэ,
Худал юумэндэ этигүүлжэ,
Арад зониие хуурадаг
Арга мэхэнь танигдаба.
Олон түмэн ажалшад
Улаан тугаа хиисгэжэ,
Хуушан үеын хоротониие
Хобхо сохин хамажа,
Хожом ерэхэ коммунизмые
Угтан жүдхэн найрлаба.

42-хи том, 161—163 хуудаһанууд.

...БАЛГА

...о ерэһэн
...тэ хүсэтэй,
... ерэһэн
... мэтэ зоригтой,
...тэ залуушуул,
... шангата
габшагайшууд
...е хоёрой
...рисаа бэхидхэн,
...шэн таряашан
хоёрой
...л нэгэдхэн,
...элэй түсэбые

Дүрбэн жэлдэ дүүргэбэ.
Хамтын хатуу зоригоор,
Бүгэдын бүрин эдэбхеэр
Урдын байһан дутууе
Утаа гаратар угзаржа,
Хойно байһан хойрогые
Хобхо сохин хаяжа,
Нэгэ гэһэн сохидолоор
Ниигэм журам түхеэрбэ.
Хоёр гэһэн хашхараагаар
Коммунизм тээшэ алхаба.

42-хи боти, 164-хи хуудаһан.

А. М. ГОРЬКИИН НАҺА БАРАХАДА...

Бүхэ дэлхэйн пролетариин һалашагүй зүрхэнэй нүхэр, Большевик литературын уран зурагша, Хүн түрэлтэнэй оюун сэдьхэлэй инженер Алексей Максимовичай нүгшэһэниинь, бидэниие үгүүлэшэгүй гашуун уйдхарта хүргэбэ.

Бидэнэй харамтай инаг Алексей Максимовичай бэе махабадуун байдал хэды хубилжа, энэрхы халуун зүрхэниинь хэды тогтоһон болобошье, тэрэнэй хатуу булад гуурһанһаа ошотоһоор ерэһэн сахилгаан гэрэлынь ажалшан түмэнэй зүрхэн дээрэ мүнхэ бадаран мүнөө ба ерээдүй сагай хурса бэлигэй туг болон гиибэ.

Алексей Максимовичай хёрхо хурса нюдэн, тэрэнэй хубисхалта булад зүрхэн, тэрэнэй уран гүнзэгы бэлиг хэзээшье манай большевик совет литературын үндэһэ дорэ энхэ сарюун хэбээрээ гэрэлтэн байха гээшэ..

Алексей Максимовичай мүнхэ абьяа доро хэды түмэн ажалша гуурһанууд жагсажа, пролетариин алаоршагүй бэхээр, тэрэнэй зураха үгэһэн шугам алдангүй шэнэ дэлхэйн уран һайханиие гүйсэдхэхэ. Бүхэ дэлхэйн пролетариин зүрхэнэй ехэ бэшэгшэ Алексей Максимовичай хүндэтэ бэе амгалан бойрсохо тугай.

Хоца Намсараевич Намсараев бэлигтэ уран зурааша Цыренжап Сампилович Сампилов хоёр хани халуун нүхэд байһан юм. Сүлөөтэй сагтаа уулзажа, шатар наададаг, сэдьхэлээ ханан хөөрэлдэдэг байһан.

Тиихынгээ хажуугаар нүхэд хоёной шарж, ёгто шүлэг бэшэлсэдэг. Жэшээнь, Хоца Намсараевич хэрээ наадалһан ёгто шүлэг бэшэжэрхихэдэнь, Цыренжап Сампилович хурса карандашаа ябууд гүйлгэн, зохёолшын дүрые шог аалаатайгаар зуражархиха.

Эндэ харуулагдаһан зурагуудта Х. Н. Намсараев шатараар шүүгдэд, һүүлдэнь шүүгээд байһаар зуратай.

АБАҺАН БЭШЭГҮҮДҺЭЭНЬ

Бавасан АБИДУЕВАЙ

Ургаа хүндэтэ аба Намсарайн, амарые ерэд, бага хүбүүн минии бэеһээ түмэн амарые түйлай хүндэтэйгөөр хүргэнэб. Бэшэхэшье өөрэ онсо һонинууд байхагүй. Бэе тэнхээ үнгэрһэн жэлһээ нилээд дээрэ, газетын хинагшаар һуунам. Январиин нэгэнһээ амаралта эриһэмни, айком парти арсабагүй. Январиин нэгэнһээ ажалаа орхёод, үнөөхи Николай Островскиин «Булад яажа хатуужааб» гэжэ зохёолой хоёрдохи дэбтэрые оршуулжа дүүргэхэ хүсэлтэй байнам.

Ага ерэхээр түхеэржэ байһандатнай маша ехээр баясанаб. Түргэн ерэхытнай хүсэнэм. Сохом хэзээ ерэхээ бэшэгээр гү, али телеграммаар мэдүүлээ һаа, ехэ һайн бэлэй. Би нэгэ аргаар машина абааб. Могойтын станци дээрэ угтаха болоноб.

Ханядан хүрэдэг гэжэ бэшэһэндэтнай һанаагаа зобоноб. Манай эндэ (Агын һууринһаа 20 гаран модоной газарта), Сагаан Шулуутайн аршаан гэжэ бии. Энэ болбол уушха, зүрхэ муутай хүнүүдтэ, ханядатай, эдеэндэ муушье хүнүүдтэ маша туһатайнь бодото байдал дээрэ элирһэн байна. Та эндэ ерэжэ амарбалтнай, маша һайн байгаа. Гэбэшье Тантаяа уулзахадаа, энээн тухай дэлгэрэнгыгээр ярилдахабди.

Дамбатай бэшэгэй харилсаатай байгаад, һаянай бэшэхээ болёод байна. Бусаһан үгыень мэдэнэгүйб.

Танай бэшэг мүнөөдэр хүлеэжэ абааб.

«Бата замай» гурбадахи дугаарые эльгээхые Доржопаламда бэшээ һэм. Мүнөө үедэ ямар, ямар юумэнүүд гаража байһаниень мэдэхэгүй байнаб. «Бата замай» хоёрдохи дугаарнь мүнөө хүрэтэр дэлгүүртэ гараадуй. Хаанаһаа нэгэн дэбтэр олдоһониень буляалдажа байдаг. Агын аймагта 4-5 хэсэгһээ дээрэ олдохо ха гү гэжэ һананам. Танай Цыремпилэй хоёрдохи дэбтэрые ехэ хүлеэжэ байдаг. Уран литературые һонирхохо ябадал ниитын дунда айхабтар хүгжэжэ байна.

«Бахын һанаан далайда» гэдэгтэй адли юумэш зохёохо һанал хэды байбашье, шадагданагүй. Нэгэдэхеэр, бэе һулабтар, хоёрдохёор, заб сүлөө огто олдоногүй. Сэб сэхэ хэлэхэдэ, ехэнхи сагаа ниитын хүдэлмэридэ гаргахаһаа гадна, элүүр хүнһөө дутуугүй, харин ехые бүтээдэг мэтэ байгдана. Яагаад, ямараар ажаллаха ёһотой мүрынь олоогүй байнаб. Энээн тухай уулзахадаа ярилдахабди. Иигээд дүүргэбэб. Бэшэг бэшэхые, бэшэжэ байхые гүйнаб.

Амарые эригшэ Бавасан. Та үбгэндэ Сэсэгһээ амарые хүргэһэниие бэшэбэб.

(53-хи боти, 117 хуудаһан)

ЭРХИМ ХҮНДЭТЭ ХОЦА НАМСАРАЕВИЧ!

Өөрынгөө халуун мэндэ амарые ба хүндэлэлые хүргэхэтэйгөө хамта Таниие хүдэлмэриһөөтнай таһалжа, һаатуулһанайм түлөө намайе хүлисэхыетнай ехэтэ гүйнаб. Энэ бэшэгэйм гол зорилгонь — Танһаа минии шүлэг зохёолгодо тиһа эрилтэ болоно. Би болбол һаяханһаа (1948 оной намарһаа) шүлэг бэшэжэ эхилээд, тэдэнээ суглуулжа байдагби. Эндэ би шүлэг бэшэлгын хүндэтэй аад, тон хүшэр хүдэлмэри байһыень мэдэжэ абааб. Энэ хүдэлмэридэм намтай тон хүшэр асуудалнууд тохёолдодог байна. Нюуха хэрэг юун байхаб, түрүүн дээрэ нэгэ шүлэг бэшэжэрхёод, тэрэнээ бэлэн болошоһондо тоолодог һэм. Харин һаянһаа тэрэ заншалаа усадхахиар һэдэдэг болонхойб. Шадаха зэргээрээ шүлэгүүдээ хэдэн удаа хибилган һаһадаг, нүхэдтөө харуулжа, тэдэнэйнгээ шүүбэринүүдые шагнадаг болоод байнаб. Гэбэшье, нэгэшье шүлэгэм ёһото шүүмжэлэл хүртөөгүй аад, ямараар бэшэһэнээ, ямар юумэндэ алдуу хэһэнээ хүсэд ойлгоогүй үнэрхэ сагууд тохёолдожо болодог. Тиимэһээ, Танда нэгэ шүлэгөө эльгээжэ, энээниием шүүмжэлжэ үгыт гэжэ Таниие ехэтэ гүйхэ байнаб.

Хурамхаанай дунда һургуулиин IX классай һурагша ДАМДИНОВ Николай.

(51-хи боти, 388 хуудаһан).

...жэ абаһан ...н зохёолой ...нүүдһээ

...Г ШАРГА

...рга моримни
...үсэхээ болибол даа.
...баһан бэемни
...хүрэхээ болибол даа.
...г нүхэртэм хэлэхэдээ,
...табан шархатай гыт.
...шарга моримни
... хүрэхээ болибол
даа.
... ябаһан бэемни
... хүрэхээ болибол даа.
...он нүхэртэм
хэлэхэдээ,
...ёр шархатай гыт.
...арга моримни
...үсэхээ болибол даа.
...баһан бэемни
...хүрэхээ болибол даа.
... нүхэртэм хэлэхэдээ,
...ээ хоёр шархатай гыт.
... шарга моримни
... һүрэгтоо хүрэхээ
болибол даа.
... ябаһан бэемни ,
...аа хүрэхөө болибол
даа.
...хан нүхэртэм
хэлэхэдээ,
...улһан хоёр
шархатай гыт.
... шарга моримни
... һүрэгтөө хүрэхөө
болибол даа.
... ябаһан бэемни
... хүрэхөө болибол даа.
...й нүхэртэм
хэлэхэдээ,
... хоёр шархатай гыт.

* * *

...сагта сэрэгтэ мордоһон
...таажа, гэртээ хүрэ...
...о гуниглажа дуула...
...рэбхээндэ. ДУЛМА
... гэжэ 61 наһатай
... дуулажа үгэбэ.
(...и, 7—8 хуудаһан).

ГАМБАЛ

Гамбал үбэлэй хүйтэндэ газаа малгайгүйгөөр наадаад, ехэ ханялжа, толгойгоо үбдэбэ. Гамбалай эхэ дүтын нэгэ ламаһаа аршаан асаржа, Гамбалай нюурые угаажа: «Иигээд ламын аршаанаар һайн болохош», — гэбэ. Удангүй Гамбалай хоёр нюдэн үбшэлжэ, яахашье аргагүй һохор болобо. Гамбал бишыхан аад, нюдэгүй болоһондоо ехэл уйдхарлажа, газаа гаража, үеынгөө нүхэдэй дуу дуулалдаха ба нюсолдожо, урилдаажа наадахые шагнажа һуудаг һэн.

ЖЭЖЭХЭН РАССКАЗУУД

Үншэн хара буруу, уйлангир бага Доодой

Үншэн хара буруунай үхэрһөө гээгдээд, хуһамаг соохи үбһэнэй хог эдижэ байтарнь уйлангир бага Доодой гүйжэ ошоод, барижа унаха гэхэдэнь, үншэн хара буруун хүнһөө юрэ айдаггүй, харин хүниие айлгаһан гэжэ һанадаг тула, Доодой тээшэ хаража, хэлээ гаргажа бурхирхэдэнь, Доодойшье айжа үгэбэгүй, бүри барихаяа забдахадань, Доодойе мүргэжэ, ала хоорондуурнь тархияа хэжэ түлхихэдэнь, Доодой үншэн хара бурууе хэдэ дахин гараараа сохи сохиһоор эсэстээ газарта унахадань, дээрэһээнь мүргэжэ, Доодойе уйлуулба.

Тиин үншэн хара буруун омогтой болоод, хогоо эдижэ байхадань, Доодой аалихан бодоод, хара бурууда: «Үзөөрэй даа, Гомботой ерээд, шамайе һайн унаха би», — гэхэдэнь, хара буруун баһал һанаатай болобо гү гэжэ, баһа бүрхирхэдэнь, Доодой түгшэжэ, гэртээ уйлаһаар ошобо.

ҮРГАГШЫН ХҮБҮҮН РАВДАН

Рдан гоёнсог аад, бэшэ һургуулиин шабинарта эрэ доргон, бэшэ шабинар тэрээнэй үгөөр зараса барлаг мэтэ ябадаг һэн. Тэрэ шабинарай нэгэн Цынжимэ гэжэ арба наһатай басаган нэгэ үдэр Рабданда хэлэбэ: Ши һургуулиин шабинарай урдаһа ургажа гараһан нюдарган болобоуш, али шабинарай доторхи изагууртан болобо гүш, али шабинарай эторхи эзэрхэг түримхэй ноён болоо гүш? Бидэниие юундэ дарлаха дээлхэхын зорилготойбши? Эхишэнэй суглаанда энээн тухай хэлэхэм. Шаби бүгэдэ адли эрхэтэй, аха дүүнэр мэтэ байха ёһотой бэлэйб», — гэбэ. Рабдан ехэтэ гүйба.

ОЧЕРК

БУРЯАД-МОНГОЛОЙ КОМСОМОЛ ГЕРОЙ

Һайхан хүхэ тэнгэри баруун хойноһоо хадын оройгоор зэнхыжэ, үглөөнэй хурса нараар улам улам гэрэлтэн байба. Ториин торгон ногоон талые тойрон, орьёл торьёл оройтой уула хаданууд, урда урдаһаа харалсан, ерэхэ сагай ехэ баярые хүлеэһэн шэнги жэрылдэн зогсожо байгаа бэлэй.

Тэрэ сагта үгытэй Гармын Аюрай муухан гэрэй үбэртэ хөөрхэн улаан шарайтай, ялалзаһан хурса галтай нюдэтэй, нэгэ бишыхан хүбүүн модоор һэлмэ дархалжа һуутаа һэн.

Энэ бишыхан хүбүүн нөөхи модон һэлмээ дээрэ далайн барижа, өөрынгөө үргэлжэ дурлан дууладаг «Улаан тугаа мандуулаад» гэжэ дууе огсом хурсахан аялгаар ханхинаса дуулан, дайсанай зүгтэ үргэлжэ добтолон гүйжэ наадахадань, тэрэ хүбүүнэй инаг нүхэр болохо бабагархан һахалтай бишыхан эреэхэн эшэгэн ехэл хүхюутэйгээр хойноһоонь дахаад дэбхэржэ ябажа гүйдэг бэлэй. Тиихэдэнь тэрэ хүбүүн эреэхэн эшэгээ «Ай, минии бабагархан пулеметчик» гэжэ ехэл инаглан эрхэлүүлжэ, духа дээрэнь маажажа үгэдэг байгаа һэн.

Энэ хүбүүн үльгэр онтохон хэлсэхэ ехэ дуратай, үдэшэ бүхэндэ өөрынгөө үетэн нүхэдтэй үльгэр онтохо хөөрэлдэхэ зуураа гайхамшаг ехэ баатарнуудай дайн сэрэгтэ ябажа, хоротон дайсаниие хюдаһан дараһан тухайда хэлсэхэдээ, галтай хурсахан хоёр нюдөө сахилгаан мэтэ ялалзуулжа, хоёр бишыхан гараа шанга адхан, дээр-дээрэһээнь «тиигээд яагааб, тиигээд яагааб?» гэжэ эбдүүсэн, һууридаа зохижо ядан һуудаг һэн. Баһа өөрынгөө эсэгэ Аюр үбгэнэй залуу наһандаа хасаг сэрэгэй албанда мордожо, дүрбэн жэлэй турша дотор империалистическэ ехэ дайнай гал дүлэн дотор ябаһан ба Октябриин революциин үедэ улаан гвардида алба хэһэнээ хөөрэхэдэнь, тэнсэлгүй ехээр бахархажа, юу дуулаһанаа нэгэшье үгэ дутуугүйгөөр ойлгон абадаг байгаа бэлэй.

Энэ хүбүүн эдир бишыхан наһандаа эрдэм һургуулида һуража шадаагүй, харин Иванай Лубсан, Аюшын Дашапал гэхэ мэтэ хобдог хархис кулагуудай хони мал адуулжа, намарай сагаан хюрууда хүл нюсэгэн, хабарай хара һалхинда толгой нюсэгэн, хараалгажа хашагдажа ябаха зуураа, эндэ тэндэ таһарһан удархай таба-гурбан хуудаһа ном суглуулжа, өөрынгөө нүхэдэй туһаламжаар үзэглэхэ түһэлхэ боложо, улам саашаа оролдо оролдоһоор удангүй уншаха бэшэхэдээ, нэгэнэй зэргэ болоһон байба.

Энэ бишыхан Гармажабай эхэһээ түрэһөөр эелдэг арюухан зангые ба эгэрсэгүй арюухан абариень хаяа хадхан хамта дүтэ һуудаг айл бүхэнэйнь үхи хүбүүдһээ эхилээд, үбгэд хүгшэд хүрэтэрөө һайхашаан хөөршөөжэ, Аюрай Гармажабые магтан хэлсэжэ һуудаг болоо һэн.

Гармажаб үдэжэ өөдөө болобо. Арбан долоо наһа хүрэжэ, ажал хүдэлмэриин хүшэ абаха болоходонь, аба эжы хоёрынь эльгэ зүрхөө дүүрэжэ: «Энэ гансахан хүбүүмнай эрын зэргэдэ эрэ хүн болобо гээшэ», — гэлдэжэ, хүхюутэй омогтойгоор хөөрэлдэн, хүн болоһон сагһаа ара барлаг боложо, тулиһан зобоһон ябадалаа зосоо зосоогоо һанана.

Энээнэй хойно хоёр жэл болоод байхада, нүхэр Гармажаб: «Морито улаан армида мордохо наһамни болобо», — гэжэ урматай баяртайгаар угтажа хүлеэжэ байтарнь, хүнэй ганса хүбүүн байһандань хүнгэлэлтэ үгтэбэ гэжэ Сомоной Соведһээ соносоһон дары, мэнэ гэһээр морито улаан армида мордожо алба хэхын зүбшөөл үгтэхые гүйһан мэдүүлгэ бариһанай ёһоор хүндэтэ Улаан Армиин зэргэдэ алба хэхэ зол оложо, 1937 ондо мордоһон байна.

Нүхэр Гармажаб Аюрович Гармаев болбол Улаан Армиин агуухэ арюун тангаригта хэрэгүүдые эрхим һайнаар гүйсэдхэн ябаха зуураа, 1938 ондо Ленинскэ комсомолой гэшүүн боложо ороһон ба политическэ һалсалда тон ехэ эдэбхи гарган оролдожо ябадагаажы абадаа ехэл үнэтэйдэ тоолон бэшэдэг һэн.

Гармажаб Аюрович хоёр жэл дүүрэн алба хэжэ, гурбадахи жэл дээрээ баруун Украинын ба Белоруссин хэдэн миллион аха дүү арад зониие, хархис сагаан полягуудай дарлалтаһаа, агуухэ партиин туг доронэн сэхэ ябажа сүлөөлэлсэһэн байна.

Нүхэр Гармажаб Аюровичай габьяата ябадалнууд иигээ дүүрэнэ бэшэ, хархис шуһата Маннергеймэй галзуу буртаг аашые большевигүүдэй булад аянгаар хэта нэрьежэ, тэсэшэгүй дарлалтада нэрбэгдэн байһан ажалшан финн үндэһэтэниие сүлөөлхын, гайхамшаг ехэ тэмсэлэй гал дүлэн дотор, агуухэ парти, правительствын даалгабариие эрид хурсаар гүйсэдхэжэ өөрынгөө илагдашагүй ба хэзээдэ илан гарадаг баатар хүсэн ба зоригоо элитэ үзүүлэн, Советскэ Союзай Герой болон тодорһон байна.

194.. оной апрель һарын 17-ной үдэр, «Бурят-Монголой үнэн» газетэдэ хэблэгдэһэн СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, мүн апрель һарын 11 үдэрэй Указаар нүхэр Гармажаб Аюрович Гармаевта Советскэ Союзай Геройн агуухэ соло үршөөгдэһэниие тунхаглаһан байба.

Тэрэ үдэр болбол манай Бурят-Монгол ороной ажалшан арад зоной эльгэ зүрхые хэды шэнээн үндэр ойлол баярай ошо дүлөөр халаажа, тон шэнэхэн түүхын хуудаһа бэшүүлһэн гайхамшаг баясхалантай үдэр мүн байгаа.

Галзуу сагаан финнүүдые үнэһэн тоборог болотор бута сохин намнаһанай һүүлдэ манай Советскэ Союзай Герой Гармажаб эхэ Бурят-Монгол орондоо бусажа ерээд байхадаа, үгытэй ядуухан бүлын дунда түрэд, бага балшар наһаяа, баабай эжынгээ ядаралтай байдал дээрэ үнгэргэһэн тухайдаа һанажа, Ториин үндэр һайхан хадануудые тойрон эрьен хараа һэн.

Эдир наһаяа гүйсэжэ, эсэгэ Совет ороноо һахин хамгаалха эрэлхэг хүсэтэ баатар Улаан Армиин зэргэдэ большевик ёһоор хүмүүжэжэ, булад мэтээр хатуужаһанаа, шуһата Маннергеймэй шугамые агуухэ партиин туг доро ябажа, өөрынгөө арюун тангаригта Улаан Армиин үмэнэһөө дэлбэ сохин ябаһанаа һанаа һэн.

Нүхэр Гармажаб түрэһэн гараһан Зэдынгээ аймагай центртэ болоһон баярай митингын трибуна дээрэһээ өөрынгөө героическа ябадал тухайда тон ойлгомжотойгоор тобшолон, арад зондоо хэлэһэнэй һүүлдэ, агуухэ большевик парти, илагдашагүй манай баатар Улаан Арми ба манай Бурят-Монгол орон мандаха болтогой гэжэ гайхамшагта баатарай хашхаргаар юрөөл табин үгэеэ дүүргэһэн байгаа.

Энэ болбол тон гүнзэгы удха түгэлдэр үгөөр, инаг социалистическэ түрэһэн Бурят-Монгол оронойнгоо ерээдүй сагай сэрэгэй ба ажалай шэнэ шэнэ геройнуудые уряалан, өөрынгөө баатар халуун зүрхэнһөө юрөөл табиһаниинь, манай золтой жаргалтай ургажа байһан эдиршүүдэй зорилго мүн.

Нүхэр Гармажаб Аюровичай хүртэшэгүй үндэр габьяань манай ажалша Бурят-Монгол ажалшан арадай агуухэ Ленинэй эдир комсомолшуудай омог алдар ба олдошогүй ехэ зол мүн.

Совет агуухэ үеын үнэн хүбүүн,
Советскэ Союзай комсомол герой,
Бурят-Монгол ороной булад баатар
Гармажаб Аюрович Гармаевта баяр.

(36-хи боти 1—8 хуудаһанууд)

«ХЭЗЭЭДЭ БЭЛЭН!..»

Майн 19-дэ үглөөнһөө эхилжэ Улаан-Үдын гудамжануудаар гоё һайханаар хубсалһан эдир пионернүүдэй хонгёо абяанууд зэдэлээ. Тэдэнэр хэһэн юумэн тухайдаа Коммунис партидаа, Ленинскэ комсомолдоо элидхэхэеэ баяр баясхалангай линейкэдэ суглараа. Линейкэдэ жагсаһанайнгаа удаа барабан, горнын хүнхинөөтэ хүгжэм доро алхалалдан, парадта ошоо.

Пионернүүдэй скверһээ һунаһан һайндэрэй колоннонуудые харахадаа, хүнүүд баярлан альга ташаха юм. Парадай жагсаалнууд Соведүүдэй талмай дээгүүр үнгэрөө.

Эгээл түрүүлэн туг баригшадай колонно үнгэрбэ. Тус колонно городой бүхы пионерскэ дружинануудай тугшадһаа бүридөө юм. Тэрэнэй удаа интернационалистнуудай жагсаал дабшаба. Элдэб яһатанай хубсаһа үмдэһэн эдир пионернүүд урматай дорюунаар алхалалдан, агуухэ хани барисаанай һүлдэ шэнгеэр үзэгдөө.

Һүртэ дорюун хүгжэм зэдэлжэ, совет сэрэгшэдэйхеэр хубсалһан хүбүүд, басагад талмай дээрэ гараба. Ёһото сэрэгшэд мэтээр тэдэнэй алхалхые хараһан һайт! Эдэмнай Совет Армиин эдир нүхэд мүн.

Эдир сэрэгшэдэй колонно залгуулан, «Зарница» гэжэ нааданда илагшад гараа. 27-дохи, 8-дахи, 30-дахи һургуулинуудай дружинанууд тэрэ нааданда илаһан байгаа.

Сэнхир үнгэтэй самсатайнууд, хара хүхэ үмдэтэй эдиршүүл гаража ерэбэ. «Милициин эдир нүхэд лэ!» — гэжэ зон сооһоо хэншьеб омогорхонгёор дуугарба. Эдир милиционернүүдэй һүүлээр «Ленинэй һургаалда үнэн сэхэбди!» гэжэ, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ соносхогдоһон хоёр жэлэй экспедицидэ илажа гараһан дружинанууд алхалалдан ерэбэ. Ингэжэ эдир ленинтүүдэй парад һүр жабхалантайгаар үнгэрөө.

— Найдамтай халаан ургажа байна, — гэжэ парадта хабаадаһан хуушанай коммунистнар, комсомолшууд нэгэн дуугаар мэдүүлээ.

...Үдэрэй гурбан саг. Гүрэнэй Ленинэй ордентэ оперо болон баледэй театрай ордондо пионернүүдэй конференци нээгдэбэ. Тус конференци дээрэ жэл соо хэгдэһэн юумэнэй дүн гаргагдажа, эрхим дружинанууд, ленинскэ таһалганууд, эрхим пионервожатанууд шагналда хүртэбэ. Жэшээнь, нэгэдэхи, гушан табадахи, табидахи һургуулинуудай, хоёрдохи интернат һургуулиин ленинскэ таһалганууд эрхимүүд гэжэ шалгараа. «Ленинэй һургаалда үнэн сэхэбди!» гэһэн экспедицидэ арбаад һургуулинуудай пионерскэ дружинанууд илажа гараад, грамотануудаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаа.

Буряадай пионернүүд түрэл партиингаа, аха комсомолойнгоо ямаршье даабари дүүргэхээр хэзээдэ бэлэн байһанаа харуулаа. «Ленинэй, Коммунис партиин хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ бэлэн бай!» гэһэн уряада хэдэн зуугаад хүбүүд, басагад хонгёо хоолойгоор: «Хэзээдэ бэлэн!» гэжэ харюусаа...

Н. КАРПЕНКО,
ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын горкомой һургуулиин таһагые даагша.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Эдир интернационалистнарай колонно. 2. Пионернүүдэй һайндэртэ хабаадаһан хуушанай коммунистнар болон комсомолшууд — Буряадай түрүүшын пионернүүд.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ФУТБОЛ

ОМОГ ДОРЮУН ЯБАҺАЙШ ДАА!

...доошье улаан-үдынхид ехэ ...фбол хаража, һанаагаа тэгшэ... рүхэнь бэзэ. Майн 25-да «Сэлэнгэ» командын футболистнууд өөрынгөө талмай дээрэ Томск городой «Томлес» командатай табадахи уулзалгаяа үнгэргэхэ байна.

...нэ уулзалгын урда тээ «Сэлэнгэмнай» ямар байдалтайб гэжэ ...шо тэдыгээр хараад үзээебди. Манай команда Барнаулай «Динамо»..., Омскын «Иртыштэй», Челябинскын «Локомотивтай», Свердловскын «Калининецтай» ...ндаһан байна. «Иртыш», «Калининец» гэжэ командануудые (1:0, 2) шүүгээд, нүгөөдэ хоёртонь ...гдээ бэлэй. Тиигэжэ холын го...уудта наадахадаа, абажа болоор 8 очкоһоо дүрбыень абажа ...тагаа бусаа һэн. Турнирай табладаб дээрэ долоодохи һуури ...лнэ. Хараад үзэхэдэ, тиимэшье ...у аянгалта болоогүй гэжэ һанамаар.

Футболоор СССР-эй түрүү һуу... эзэлхэ наадануудай гуримые ...тболой федераци энэ жэлдэ хубилгаһан байна. Манай «Сэлэнгэ» ...» классай хоёрдохи бүлэгэй ...рдохи подгруппын нэгэдэхи зонодо оруулагданхай. Хоёрдохи зонын...до адли, нэгэдэхи зонодо 12 ...манда наадаха юм. Командануудһэд хоорондоо хоёр дахин (өөһэ...нгөө ба нүгөөдүүлэйнгээ талмай ...эрэ) уулзаха байна. Һүүлээрнь ...э хоёр зонын зургаа-зургаан ...хим командануудтүрүү һууринуудай түлөө хоорондоо хүсэ шадалаа үзэлсэхэ байна. Бусад командануудынь һүүлшын 12 һуу...н хоорондоо «буляалдаха» жэ...ээтэй. Тиимэһээ бэрхэшүүлэй ...одо орохын тула түрүүшын шатын турнирта (августын 28 болотор) манай «Сэлэнгэ» адагынь зургаадахи һууриһаа халихагүй ёһотой болоно.

Наадаанай гурим ондоо болоо гэжэ эндэ тэмдэглэбэбди. Харин командануудөөһэдөө ондоо болоо гү. Энэ командануудҗ нэмэжэ ороо ...? «Сэлэнгэмнай» мүнөө жэлдэ ...мар командануудтай туршажа ...хилбэ гэшэб? Эдэ асуудалнууд ...анай футболдо дуратайшуулые ...хэтэ һонирхуулдаг юм. Тиимэһээ ...утболой талмай дээрээ ямар командануудые хараха байһан тухайгаа хэлэхэдэ иимэ байна.

Нэн түрүүн наадахаяа байһан «Томлес» тухай хэдэн үгэ. Улаан-Үдынхид энэ командые яһала мэдэхэ байха. «А» класста ороһоор иимэшье үнинэй бэшэ. Тиибэшье бараг командануудай тоодо орохог юм. Нёдондо өөрынгөө бүлэг соо долоодохи һуури эзэлээ һэн. Энэ командые РСФСР-эй габьяата тренер Б. П. Хренов һоридог, хүмүүжүүлдэг. Командадань хубилалта болонхой. Ондоо тээшээ ошогшодой оронд гол хамгаалагша В. Добычин (РСФСР-эй суглуулагдамал командада наададаг), вратарь В. Башкиров, спортын мастернууд Л. Пименов, Ю. Мелехин болон бусад командадань нэмэжэ оронхой.

Үнгэрэгшэ жэлдэ Кемеровэй «Кузбасс» дали ургаһандал гайхалтай амжалта — хоёрдохи һуури эзэлээ һэн. Харин урда жэлынь (1967 он) зоно соогоо «һүүл бариһан» байгаа. Гэбэшье эндэ таабари байхагүй гэжэ һанагдана. Яахадааб гэхэдэ, Азербайджанай ССР-эй габьяата тренер В. И. Шувалов эбтэй эетэй коллектив хүмүүжүүлжэ шадаа ха юм. Мүн эндэ горитой хубилалта болоо, спортын хэдэн мастернууд командадань уригдаа. Мүнөөшье «Кузбасс» абажа боломоор 6 очкоһоо дүрбыень абаад ябана.

Красноярскын «Рассвет» баһал шэнэ футболистнуудые олоор уриһан байна. Жэшээлхэдэ, Костромагай «Спартагһаа» вратарь Р. Житенев, хамгаалагша Н. Быков, «Политотделһээ» — спортын мастер И. Варламов, Калугын «Локомотивһаа» — В. Трубленков, Ярославлиин «Шиннигһээ» — О. Игнатьев, Москвагай «Локомотивһаа» — спортын мастер Б. Орешников гэгшэд командын гол наадагшад боложо оронхой.

Футболдо дуратайшуул һанана ёһотой, нёдондо Эрхүүгэй «Аэрофлот» команда 14-дэхи һуури эзэлээ һэн. Хүршэнэртэмнай тиимэ ехэ «Һэлгээн» болоогүй. Олон жэлдэ ондоо тээгүүр наадажа ябаһанаа В. Жилкин В. Неизвестных хоёр нютагаа бусажа ерээ. В. Неизвестных манай Улаан-Үдын командада һайса наадаһан, А. Жуйковтай хамта гол добтологшо байһан. Һүүлээрнь Хабаровскын СКА-да наадаһан юм.

Хэнэйшье мэдэһээр, Шэтын СКА нёдондо жэлдэ, илангаяа наадаанай түрүүшын хахадта ехэ амжалта туйлажа, футболоор һонирхогшодые зарим үедэ гайхуулаадшье абаа бэлэй. Харин мүнөө жэлдэ нёдондонойнтоо дали ургаагүй гээшэ гү, али «байзагты, хаба шадалаа үшөө харуулхабди, хүлеэжэ бү ядагты!» гэхэеэ һанаа гээшэ гү? Зүгөөр дүрбэ удаа наадаад байхадаа, найман очкогой оронд гурбаханиие «һабардаад» һалашоо.

Хабаровскын **СКА ходоодоо шалгардаг, журам һайнтай, техникын талаар ехэ бэрхэ команда гэжэ** мэдээжэ. Тиимэл хадаа нёдондо «Кузбасстай» адли очкотой болоод, имагтал бүмбэгэ сохижо оруулһанай, алдаһанай илгаагаар гурбадахи һуури эзэлхэ баатай болоһон юм. Мүнөөшье хабаровскынхид зоно соогоо түрүүлжэ ябана.

Орон доторхи «А» классай эгээн зүүн захын команда болохо Владивостогой «Луч» энэ жэлдэ гол түлэб хуушан хэбээрээ үлэнхэй. Оройдоол нэгэ хэдыхэн футболистнуудынь командаһаа гаража ошонхой. Тус командые РСФСР-эй габьяата тренер А. П. Кочетков һоридог.

Барнаулай «Динамо» командые урда жэлнүүдтэ «Темп» гэжэ нэрлэдэг һэн. Эндэхи футболистнууд энэ сезоноо муу бэшээр эхилээ гэжэ тэмдэглэлтэй. Тэдэнэр хабаровскынхидта адли баһал 6 очкотой болонхой. Зүгөөр үнгэргэһэн дүрбэн уулзалгаяа бултыень гэртээ наадаа. «Гэртээ байһан нохойн һүүл дээрэ» гээд буряадууд хэр угһаа хэлсэдэг гэшэ аабза. Тэрээн шэнги «гэртээл наадаа хадаа, шүүгээ юм ааб даа», — гээд нэгэ зариман һанажашье болохо. Даншье тиимэ бэшэл ха. «Мүнөө жэлдэ нэгэл зорилготойбди — 1970 ондо «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ орохо азатай командануудай тоодо орожо үзэхэ болонобди». — гээд командын ахалагша тренер В. С. Фомичев мэдүүлһэн юм.

Энэ командада спортын аяар 13 мастер наададаг гэбэл, тэрэнэй хүсэ шадалынь, техникэнь, арга боломжонь эли болошоно бэшэ гү? Энэмнай Омскын «Иртыш» гээшэ. Һургагша, хүмүү... шэньшье баһал нэрэ со... РСФСР-эй габьяата тренер ... Щербатенко. Командын футболистнар бүри дээдэ ... командада — Ленинградай ...тэ» наадажа байдаг.

Свердловскын «Калинин...» мандатай манай футболд... тайшуул танил бэшэ юм. ... баһал нэрэ солотой коман... дондо Россин Федерациин ч... болоһон, спортын 13 ма... юм.

Танигдаагүй үшөө нэгэ ... — Челябинскын «Локомот...». Эдээнтэй майн 9-дэ уул... манай «Сэлэнгэ» 0:2 тоо... шүүгдээ. Эндэхи футбо... энээнһээ урагша зурга... «А» класста наадажа, ... дүршэлтэй, мэргэжэл шад... болоһон байха. Эндэ спор... тернууд мүн лэ үсөөн бэш...

Зай, Улаан-Үдымнай «...дэ» болоһон хубилалтану... гад, мэдэжэшье байгаа ... Командын ахалагша трене... нэ хүн — Г. М. Недельк... дэг. Мүн ондоо тээһээшь... листнууд ерэнхэй. Жэ... «Знамя труда» командын ...во-Зуево) вратарь байһан ... пушин, Красноярскын «... командада наадахаяа ... В. Рябинов, Благове... «Амурай» В. Арцибашев, ... «Иртышэй» О. Пенкин г... мэжэ оронхой.

Ингээд лэ футболой ... дээгүүр шанга, ёһотойл ... тулалдаан улам эршэдэх... тулалдаан соогуур «Сэл... аза талаантай, омог дор... һай даа.

С. БАДМ...

ФУТБОЛООР СССР-эй ТҮРҮҮ ҺУУРИ ЭЗЭЛХЫН ТҮЛ... КЛАССАЙ ХОЁРДОХИ БҮЛЭГЭЙ КОМАНДАНУ... ХООРОНДЫН МҮРЫСӨӨНЭЙ ЯБАСА ТУХАЙ

1969 оной майн 20-ной мэдээн

Һуури	Командануудай	наадаһан	шүүһэн	тэнсэһэн	ала...
1	СКА — Хабаровск	4	2	2	0
2	«Динамо» — Барнаул	2	2	2	0
3	«Иртыш» — Омск	4	2	1	1
4—5	«Аэрофлот» — Эрхүү	3	1	2	0
4—5	«Шахтер» — Кемерово	3	1	2	0
6	«Локомотив» — Челябинск	4	2	0	2
7	«Сэлэнгэ» — Улаан-Үдэ	4	2	0	2
8	СКА — Шэтэ	4	1	1	2
9	«Калининец» — Свердловск	4	1	1	2
10	«Томлес» — Томск	3	0	2	1
11	«Рассвет» — Красноярск	3	0	2	1
12	«Луч» — Владивосток	4	0	1	3

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО
ХИЛЫН ГААНАҺАА

Ю. ЦИРАНКЕВИЧ ҮГЭ ХЭЛЭБЭ

ВАРШАВА. (ТАСС). ПАП агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Циранкевич Арадай Польшодо үнэн сэхэ байха талаар Краковска воеводствын залуушуулай тангаригаа үгэлгэдэ зорюулагдаһан үгэ хэлээ.

ДОГОВОРЬЕ БАТАЛБА

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Ядерна зэбсэг тараан дэлгэрүүлхэгүй тухай договорые ВНР-эй Президиум эсэслэн баталаа. СССР, Англи ба США-һаа ВНР-тэ байдаг элшэн сайдууд эсэслэн баталалгын грамотануудые дурсагдаһан гүрэнүүдэй правительствануудта дамжуулан үгэхэ байна.

СОВЕТ ЗАМБУУЛИНАЙ ЭРДЭМ НАУКЫН ИЛАЛТА

СОФИ. (ТАСС). Совет эрдэм ба техникын замбуулинай дайдада туйлаһан шэнэ габьяагаар Болгариин олониитэ баясажа байһанаа элирхэйлэн мэдүүлнэ. Софиин предприятинуудта митингнүүд болоо. «Венера-5» ба «Венера-6» гэжэ түбинүүд хоорондын хоёр автомат станциин Үүрэй Солбон тээшэ амжалтатайгаар ниидэһэнтэй дашарамдуулан, митингнүүдтэ хабаадагшад совет арадые амаршалан мэндэшэлээ.

Ажалшадай коллективүүдэй ниитын организацинуудай амаршалгын бэшэгүүд ба телеграмманууд Софидахи советскэ посольстводо олоор ороно.

ВАРШАВА. (ТАСС). Сагаан планетын нюруу дээрэ «Венера-5» ба «Венера-6» гэжэ автомат станцинуудай намдуу аалинаар бууһые «Совет эрдэм ба техникын угаа ехэ шэнэ илалта» гэжэ «Трибуна люду» газетэ нэрлэнэ. Түбинүүд хоорондын эхир станцинууд Үүрэй Солбоной нюруу дээрэһээ мэдээнүүдые дамжуулна. «Венера-5», тэрэнэй 6-дахи номерой дүүнь танигдаа үзэгдөөгүй планетэдэ хүрэжэ ошоо. Энэ туршалгын ехэ наринаар дүүргэгдэһэн угаа һонирхолтой ниидэлгэ ямар ехэ удаан саг соо, орёо бэрхэтэйгээр үнгэрөөшье һаань, имэ ехэ амжалта туйлагдаал. Үүрэй Солбониие шэнжэлхэ программые Советскэ Союз шууд сэхээр, амжалтатайгаар бэелүүлнэ.

БЕРЛИН. (ТАСС). Совет замбуулинай эрдэм наукын шэнэ толотомо туршалгада — «Венера-5» ба «Венера-6» гэжэ замбуулинай автомат станцинуудай ниидэлгын түгэсхэлгэдэ ГДР-эй бүхы түбэй газетэнүүд ехэ анхарал хандуулһан байна.

БЕЛГРАД. (ТАСС). Замбуулинай «Венера-6» гэжэ станциин ниидэлгын амжалтатайгаар түгэсэһэндэ Югославиин газетэнүүд горитой анхарал хандуулна. Советскэ «Венера-6» гэжэ станци тогтоогдоһон саг соогоо Үүрэй Солбон дээрэ өөрынгөө «ниидэлгые» түгэсхөө гээд «Политика», «Недельне новости» гэжэ газетэнүүд мэдээсэнэ.

ДЕЛИ. (ТАСС). «Венера-5» ба «Венера-6» гэжэ түбинүүд хоорондын станциин Үүрэй Солбоной атмосферэ руу намдуу зөөлэнөөр ороһон тухай мэдээсэлнүүдые Делиин бүхы газетэнүүд түрүүшынгээ хуудаһануудта толилоо.

БУХАРЕСТ. (ТАСС). Түбинүүд хоорондын «Венера-5» ба «Венера-6» станцинуудай урдаа табигдаһан зорилгонуудые наринаар дүүргэһэниинь, научна материал газарта дамжуулһаниинь совет наука ба техникын шэнэ горитой амжалта туйлаһыень харуулна, юртэмсын нюусые тааха талаар хүнэй дабшаха замые бүри ехээр үргэдхэнэ гээд түбинүүд хоорондын совет станцинуудай ниидэлгын амжалтатайгаар түгэсхэгдэһэнтэй дашарамдуулан «Скынтейя» газетэ бэшэнэ.

БУДАПЕШТ. (ТАСС). «Эрдэм наукын ехэ амжалта», «Үүрэй Солбоной таабаринууд таагдана», «Замбуулинай дайдые шэнжэлэлгээр туйлагдаһан шэнэ элитэ ехэ амжалта» — гээд замбуулинай совет станцинуудай Үүрэй Солбоной нюруу дээрэ дорьбоогүй зөөлэнөөр бууһан тухай венгер газетэнүүд бэшэнэ.

СТОКГОЛЬМ. (ТАСС). Үүрэй Солбон дээрэ «Венера-6» гэжэ автомат станциин дорьбоогүй зөөлэнөөр бууһан тухай ТАСС-ай мэдээсэлые шведскэ телеграфна бюро шухала һонин болгон дамжуулан тараагаа.

Энэ элитэ ехэ научна туршалга тухай мэдээсэхэдээ, аяар холын планетэ тухай научна үнэтэ мэдээнүүдэй абтаһан тухай бюро заана.

МЕХИКО. (ТАСС). Советскэ «Венера-5» ба «Венера-6» гэжэ замбуулинай станцинуудай Үүрэй Солбоной атмосферэ руу амжалтатайгаар орожо, тэрэнэй нюруу дээрэ дорьбоогүй зөөлэнөөр бууһан тухай мэдээсэлнүүдые Мексикын газетэнүүд түрүүшынгээ хуудаһанууд дээрэ толилно.

«Замбуулинай дайдые шэнжэлхэ талаар СССР баһа нэгэ илалта туйлаба» гээд «Пренса» газетэ бэшэнэ. В. И. Ленинэй дүрсэтэй, СССР-эй гүрэнэй гербын дүрсэтэй вымпелнүүдые Үүрэй Солбоной нюруу дээрэ совет замбуулинай онгосонууд абаашаа гээд «Диа» газетэ тэмдэглэнэ.

УРДА ВЬЕТНАМ... ПАТРИОДУУДА... СОХИЛТОНУУД...

ХАНОЙ. (ТАСС). Куангни... циин хойто талын хубил... хэдэг Урда Вьетнамай арад... рэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй... американ сэрэгүүдэй эзэлж... газарые майн 10-най һүни... дайсанай мянга шахуу с... хэгшэдые хүлһөөнь буулга... вобождени агентствын ... үндэһэлэн ВИА агентство ... Патриодууд 16 самолёт бут... гаагаа. 30 шахуу хуягта ... нуудые галдаа, нилээд оло... сэг, һомо хэрэгсэл буля... Мүн лэ энэ һүни Моун... һууриндахи американ ра... тодхогдоһон газарые с... армиин подразделенинүү... Тэрээнһээ уламжалан, таб... түхеэрэлгэ усадхагдаа. Ол... гэмтээгдээ.

Данангдахи США-гай ... патриодууд майн 14-ней ... буудаа. Тэрээнһээ улам... түймэр һүжэрөө, һомо ха... дэй складууд тэһэрээ.

Урда Вьетнамай бусад ... дайн байлдаан үргэлжэ...

Зялай провинцидахи 14-... рой харгы дээрэ ябаһа... харуулай сэрэгүүдые патри... толжо, 39 машиные, тэр... танк ба бронетранспо... усадхаа. Американо-сайго... хүү солдат хүлһөө буул...

СФРЮ-гэй СОЮ... ГҮЙСЭДХЭХЭ СУГ... ТҮРҮҮЛЭГШЭЭР М. Р... ҺУНГАГДАБА

БЕЛГРАД. (ТАСС). На... стьнуудай суглаанай ба со... щиныи ниитэ-политическ... майн 17-до болоһон хамты... дээрэ Союзна гүйсэдхэх... түрүүлэгшээр Митя Рибич... даа. СИВ-эй гэшүүдээр 1... гагдаһан байна.

СФРЮ-гэй Союзна скуп... бан суглаанай хамтын з... рэ мүн лэ энэ үдэр Мил... вич Союзна скупщины... шээр дахяад һунгагдаа.

Редакторай орлог...
Р. Б. БИМ...

МОНГОЛ УУЛЗАЛГАДА БЭЛЭДХЭНЭ

УЛААН-БААТАР. ТАСС-ай корреспондент Ч. Намжилов ингэжэ дамжуулна:

МНР-эй Арадай Ехэ Хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ж. Самбутай уряалаар эндэ ерэхээ байһан СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорные баяр баясхалантайгаар угтахын тулада Монгол Арадай Республикын ажалшад бэлэдхэл хэжэ байнхай.

Предприятинуудай, организацинуудай, эмхи зургаануудай болон һургуулинуудай коллективүүдһээ олон тоото бэшэгүүд Н. В. Подгорнын ерэхээ байһантай дашарамдуулан, СССР-һээ МНР-тэ байдаг посольстводо ороно. Бэшэгэй авторнууд хүндэтэ совет айлшаниие амаршална, Монголой газар дээрэ һайн айлшалхыень хүсэнэ, өөһэдынгөө коллективүүдтэ хүрэхыень урина.

ПАРИЖДА БАЯРАЙ ЁҺОЛОЛ БОЛОБО

ПАРИЖ. ТАСС-ай корреспондент А. Красиков ингэжэ дамжуулна:

Француз ба уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй 909 документые Париждахи Морис Торезэй нэрэмжэтэ институтда СССР-һээ Францида байдаг элшэн сайд В. А. Зорин дамжуулан үгөө. СССР-эй Культурын министерствын, Революциин центральна музейн, Гүрэнэй түүхэтэ музейн ба Марксизм-ленинизмын институдай даалгабаряар эдэ документнүүдые Морис Торезэй институдай директор В. Жоаннестэ дамжуулан үгэһэн байна.

Энэ ушарта зорюулагдаһан баярай ёһолол Морис Торезэй нэрэмжэтэ институтда болоһон байна. Тэрээн дээрэ француз Компартиин хүтэлбэрилэгшэд, тэрэ тоодо ФКП-гэй генеральна секретарь Вальдек Роше, тэрэшэлэн олониитын олон элитэ ажал ябуулагшад, Францинн хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй ветеранууд, Парижай научна олониитын түлөөлэгшэд байлсаа.

1908 онһоо 1912 он хүрэтэр Парижда ажаһууһан В. И. Ленинэй ажабайдалһаа ажал ябуулга тухай документнүүд Морис Торезэй нэрэмжэтэ институтда дамжуулагдаһан документнүүдэй олонхинь болоно. Карл Маркс ба мэдээжэ француз социалист Поль Лафаргын хоорондо абалсаһан бэшэгүүд, Парижай Коммунын зарим архивна материалнууд, бусад документнүүд бии.

Совет организацинуудай бэлэгые хүлеэн абахадаа, ехээр һаналаа хаһанаа Морис Торезэй нэрэмжэтэ институдай директор В. Жоаннес элирхэйлэн мэдүүлээ. Энэ хадаа хани барисаа харуулгын жэл болохо байна. Энэ жэл В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе тэмдэглэхэ зорилготойгоор үнгэрхэ байна.

„АПОЛЛОН-10" НИИДЭҺЭЭР

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Космонавтнууд Томас Стаффорд, Джон Янг, Южин Сернан гэгшэдэй һууһан «Аполлон-10» гэжэ замбуулинай онгосо майн 18-да США-һаа табигдаа гэжэ урда тээнь мэдээсэгдээ һэн.

Онгосо Газарые тойрон дабша замда түрүүн гаргагдаад, хоёр с 40 минута шахуу саг соо нииһэ. Тэрэнэй һүүлээр ябуулагша-ракетын һүүлшын шатын двигатель хүдэлгэдэжэ, Газарые тойрон дабшахаһаа һара тээшэ ниидэхэ замда ...гагдаа. Һара тээшэ ниидэхэ зада гараһанайнь һүүлээр онгосын таһалгануудхубилгагдаа. Удаань космонавтнуудай һууждабаһан онгосо ябуулагша-ракетын һүүлшын шатаһаа һалажа, бэеэ даагаад ниидэжэ эхилээ. Түрүүшын телевизионно сеанс үнгэргэгдөө. Тэрэнэй үедэ 40 мянга түхай километрһээ онгосын кабинын сонхоһоо газарай түхэл янза харуулагдаһан байна.

Ниидэлгэ гэмгүй һайнаар үнгэржэ байнхай. «Аполлон-10» гэжэ онгосо майн 22-то һара шадарай районд хүрэжэ ошохо байна.

БУРЯАД ҮНЭН газетээ ТА ЗАХЯА ГҮТ?

1969 ОНОЙ ХОЕРДОХИ ХАХАДТА ЗАХИЛ ЭХИЛЭНХЭЙ.

Газетымнай хахад жэлэй сэн — 3 түхэриг; 3 һарын — 1 түхэриг 50 мүнгэн.

Газетые «Союзпечатиин» бүхы таһагуудта, ниитын тараагшадта захижа болохо.

НҮХЭД УНШАГШАД! Үдэр бүхэндэ газетын шэнэ һониниие уншажа байхын тула захил хэхэеэ шамдыт! «Буряад үнэн» захихаяа бү мартыт.

ПРАВДА БУРЯТИИ
МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нэгэдэхи хуудаһанда: хабарай тарилгын ябаса тухай мэдээсэлнүүд. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Мал ажалай продукци бүри ехээр абадаг болохын түлөө» гэһэн Н. Лукашевич гэгшын статья. В. Орловой корреспонденци. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда: «Экономико ба аймагай газетэ» гэһэн хэблэлэй шэнжэлэл. Хилын саанаһаа абтаһан мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: нютаг нютагай һонин. ТАСС-ай материалнууд. Соносхолнууд.

Манай адрес, телефону...

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—... приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редакт... 82-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—... отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—... 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышлен... строительства—61-35, советского строительства и быта—... культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-8... формации—34-05, общественная приёмная—56-62, ... бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати пр... те Министров БурАССР.

Н-02506. Зак. №...